

SLOVENEK

Cene inseratov:

Emostolpas petina vrsta mali oglasi po Din. 1-50 in Din. 2-100, veliki oglasi nad 45 mm vršine po Din. 2 50, poslana itd. po Din. 4-100.

Pri večjem naročilu popust. Izbija vsak dan izvzemli ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom mesečno " 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu " 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Napredne sile.

V novejšem času opazujemo neko čudno gibanje naprednih sil.

Pred nekaj meseci je izdal dr. Kukovec oklic na njihovo koncentracijo. »Pridite vi vsi,« tako je vabil z mamljivimi besedami, »vi vsi, kar vas je starih in mladih, konservativnih in socialističnih navdahnjenih, gosposkih in kmečkih — pridite, in združimo se vsi v eno samo bojno vrsto, da z združenimi močmi napademo in ugonobimo klerikalnega zmajak«

In res, temu oklicu so se odzvali vsi. Štara napredna garda je odkorakala v Knafljevo ulico pod okrilje »Slov. Naroda«, mladi so jo zavili v »Jutrovo« taborišče, narodni socialisti tabore kar na prostem, odkar so jim vzeli varno zavetje mogočni bančni gospodje, samostojneži pa so ostali svesti zeleni Pucljevi zastavi. Napredne sile so bile koncentrirane vsaka zase.

Razmik naprednih sil in razdalja med njimi se je večala zlasti po volitvah od dne do dne, ker so drug drugega dolžili zaradi volivnih uspehov. Stvar je prišla tako daleč, da danes predstavlja že skoro vsak naprednjaški volivec svojo lastno stranko. Ostalo je le še eno, kar jih družuje idejno — sit venia verbo — in to je sovražstvo do SLS in blede zavist na SLS in njene volivne uspehe. Višje se slovensko naprednjaštvo v svoji brezmejni idejni suši nikdar ni moglo povzpeti in se še danes ne more.

V najnovejšem času pa se je med to od vseh dobrih bogov zapuščeno četo zalelo neko novo gibanje.

Skupina okoli »Slovenskega Naroda« si je izbrala novo pot in koraka trumoma v radikale. Iz stare tradicije naglašajo sicer še svojo »naprednost«, toda to je le še, kakor rečeno, stara navada. Cilji so drugi. Glavni cilj je seveda vlada in vladna moč. Čudna pa je pot, ki so ji jo izbrali stari naprednjaki v dosego svojega cilja. Oni vedo, da s pomočjo ljudskega zaupanja nikdar več ne morejo splavati na površje. Zato so si izbrali poti naravnost ogabnega hlapčevanja in prilizovanja vsaki vladi, češ, da je naša narodna dolžnost vlado (vsako vlado!) podpirati, ker tako zahteva državni interes. Če bi ti ljudje bili vsaj odkritosrčni in javno povedali, da hočejo služiti vsaki vladi ne v državnem interesu, ampak samo zato, da bi se jih vendarle ena ali druga vlada usmili in jim vrgla danes ali jutri kakšno politično skorjo, bi bilo to mnogo lepše od njih in simpatičnejše, ker bi ljudje dejali: So pač reveži in za reveža ni sramotno, če prosijo. Oni pa tega ne povedo, ampak se delajo še močne in zdrave in čvrste, in tako doživljajo isto usodo, ki jo doživlja vsak delazmožen prosjaški sitnež: Delat pojdi, ne pa da prosiš! Da, delat med ljudi in pridobivati si njihovo zaupanje namesto moledovanja za vladno milost. Med slovenskim ljudstvom delamrznega nadlega nikdar ni nič veljala in na ravno to veljavo so se obsodili sami nekdanji tako oblastni in mogočni stari naprednjaki. Klečaplazenje »Slov. Naroda« pred radikali že ni več lepo.

Cisto drugačen preokret pa preživlja živahna napredna mladina pod Žerjavovim vodstvom. Mladinsko-demokratskega »Jutro« nekaj dni že kar ni več spoznati in čudom se vprašujemo: Ali je to res še »Jutro«, tisto za centralizem tako navdušeno in nadvse bojevito »Jutro«, ki ni odnehalo od svojega centralističnega akcijoma nikdar niti za las — ali pa je to nekaj popolnoma novega? Z isto vnamo, s katero se je nekdanj potegovalo za »jugoslavensko«, se bori sedaj kar naenkrat za Slovenstvo, piše o uradnikih, ki se »podplačujejo«, in očita »Slov. Narodu«, ki je taplaval v radikalski veletok, izdajstvo nad Slovenstvom! To je naravnost neverjeten pojav. In včeraj očita »klerikalcem« »prodajo avtonomije!« To očita tisto »Jutro«, ki bi moralo po njegovem doverljajšem držanju biti nebesko veselo, če bi SLS zahtevo po avtonomiji Slovenije res prodala, da bi bila cela Slovenija združena v enem samem edinozveličavnem centralističnem taboru!

Če sploh še veljajo v slovenski politiki kakšni logični zakoni, ne moremo sklepati iz »Jutrovc« pisave nič drugega, kakor da postajajo »Jutrovi« centralisti polgoma avtonomisti, ki so po dolgih blodnjah zopet našli pot domov, od beograjskih pečenk do domačega fižola. Ali so jo ubrali domov le iz srčne želje po zopetni pridobitvi kakšne politične moči ali pa iz resničnega spoznanja svoje zmote in temu spoznanju sledečega kesanja, tega ne ve-

mo. Nam zadostuje ugotovitev, da se vračajo. In kakor vlada nad spokorjencem večje veselje kakor nad pravičnim, tako se tudi mi veselimo tega preokreta s splošno-slovenskega stališča in ga pozdravljamo.

S tem pa še ni rečeno, da bo dr. Žerjav postal mož, ki mu bo izročena izvršitev zahteve po avtonomiji Slovenije. Cekin v dr. Žerjavovi roki je preveč znan.

Rudarska stavka v Sloveniji.

INTERVENCIJA POSLANCA DR. KULOVCA. — PRED NOVIMI POGAJANJI. — GESLO RUDARJEV: »ZLOMITI SE NE DAMO! SPORAZUM HOČEMO!«

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Danes dopoldne je poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Kulovec posredoval v ministertvu za šume in rude radi rudarske stavke v Sloveniji. Stavka še vedno traja, ker Trboveljska premogokopna družba nikakor noče iti na roko zahtevam rudarjev in se sploh noče z njimi pogajati. Vlada ni proti družbi napravila nobenega koraka, zato je vložil dr. Kulovec najostrejši protest in zahteval naj vlada takoj skliče pogajanja med delegati rudarjev in Trboveljsko premogokopno družbo. Na to intervencijo je ministertvo za šume in rude brzojavno naročilo gozdarski direkciji v Ljubljani, naj nemudoma ukrene vse potrebno, da se takoj prične pogajanja in tako stavka čimprej konča.

Kočevo, 21. avg. (Izv.) Nikjer drugod ne vlada tolik teror ko ravno v Kočevju. To se je zopet pokazalo včeraj popoldne, ko je orožništvo prišlo razganjat množice štrajkujočih rudarjev v Salski vasi, ki so se sešle, da se razgovore s poslancem Kremžarjem. Ko je došel poslanec v spremstvu komisarja, so se orožniki odstranili. Nato je poslanec nagovoril množico, ji naznanil, da je vlada vse sestanke prepovedala, kar pomeni, da sopomaga zlomiti štrajk. Nato je delavstvu pojasnil v krat-

kih besedah položaj, nakar so se ljudje mirno razšli s sklepom: Ne zmore nas lakota, še manj pa lakomnost enih in strahovanje drugih. Mi držimo do konca!

Trbovlje, 21. avg. (Izv.) Danes ob 6. popoldne se je na povabilo posl. Kremžarja sestala v Društvenem domu množica od 3000 rudarjev, ki so napeto poslušali poročilo posl. Kremžarja o položaju. Poslanec je govoril mirno in resno. Soglasno je tisočglava množica izjavila, da hoče vztrajati in da se štrajk za nobeno ceno ne bo končal drugače ko s pogajanjem. Družba tu vabi delavce na vse načine na delo, misleč, da bo zlomila stavko v tem največjem rudarskem kraju in s tem povsod. Shod pa je dokazal, da je delavstvo pripravljeno na sporazum, da pa se ne bo dalo zlomiti. Zanimivo je, da so znani radikali, bivši komunisti začeli dvigati glave, misleč, da bo sedaj prišel čas žetve za njihovo srbsko radikalijo. Delavci pa so pokazali, da ne gredo več na lim ljudem, ki tako menjajo barvo. Delavstvo je odločno bolj ko kedaj poprej. Zaveda se pa dobro, da bi bil sporazum že davno dosežen, ko bi ne bilo fistih par stavkokazov, na katere družba obeša svoj up. Hrvatje, ki so došli, izjavljajo, da niso vedeli, če je stavka, in popuščajo delo. Po svojem poročilu je poslanec zaključil shod v redu in popolnem enodušnem soglasju.

Občinske volitve v Srbiji in črni gori.

DEMOKRATI POBITI. — NOVA UPRAVA BELGRAJSKE OBČINE.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Glasom poročil iz notranjega ministertva so pri občinskih volitvah v Srbiji in Črni gori dobili radikali 1152 občin, demokrati 431, zemljoradniki 73, meščanska lista 13, srbska stranka 1, komunisti 1, skupna demokratsko-zemljoradniška lista 2, liberalci 2, džemijet 14, nevtalci 46, republikanci 9, skupna radikalno-demokratska lista 5. Volilo še ni 70 občin. Rezultatov še ni iz 29 okrožij, ki imajo 423 občin.

Belgrad, 21. avg. (Izv.) Izidi občinskih volitev v Srbiji in Črni gori še niso definitivno znani. Izid ni nikogar iznenadil,

ker je mentaliteta naroda taka, da zmaga, kdor je na vladi. Demokrati so poraženi. Njihov glavni odbor je imel danes sejo, na kateri je pretresal volivna poročila in sklenil, da se vložijo protest proti volitvam v Belgradu radi nepravilnosti. Demokrati se pritožujejo radi terorja. Predsednik demokratske stranke K. Ljuba Davidović je danes odpotoval v Kosovsko Mitrovico, da se na licu mesta prepriča, kdo je povzročil krvave spopade.

Belgrad, 21. avg. (Izv.) Jutri ob 10. dopoldne bo slovesna seja občinskega sveta, na kateri bo nova uprava prevzela svoje dolžnosti.

Zamenjava denarja v III. coni.

Belgrad, 21. avg. (Izv.) Z ozirom na jutrišnjo sejo finančno-ekonomskega odbora ministrov se je zvedelo, da namerava vlada izvesti zamenjavo denarja v tretji coni po sledeči relaciji: Do 10.000 K v razmerju 1:4, do 25.000 K v razmerju 1:8, do 100.000 K v razmerju 1:8, do 200.000 K v razmerju 1:10, do 500.000 K v razmerju 1:16. Za zamenjavo denarja se bo porabilo 20 milijonov dinarjev.

DR. SMODLAKA — POSLANIK V VATIKANU.

Belgrad, 21. avg. (Izv.) Danes je bil podpisan ukaz, s katerim se dr. Josip Smodlaka imenuje za poslanika v Vatikanu. To imenovanje je precej iznenadilo tukajšnje kroge z ozirom na dosedanje politično delovanje dr. Smodlake.

EKONOMSKO FINANČNI ODBOR MINISTROV.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Jutri dopoldne bo imel ekonomsko-finančni odbor ministrov sejo, na kateri bodo razpravljali o carinskih tarifih, o vprašanju bivše črnogorske tobačne režije, o

konvenciji s Češkoslovaško glede piva in vina, o zamenjavanju denarja v tretji coni in o vojnem plenu v Macedoniji.

PREMESTITEV VELIKIH ŽUPANOV.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Danes je bil podpisan ukaz o premestitvi velikih županov v Vojvodini in Srbiji.

STOJADINOVIČ PROUČUJE PRORAČUN.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Finančni minister dr. Stojadinović je začel proučevati proračune posameznih ministertev. Doslej so pregledani proračuni vojnega, prosvetnega in prometnega ministertva.

MUSLIMANSKI POSLANCI V ZAGREBU.

Zagreb, 21. avg. (Izv.) Te dni je prišlo v Zagreb več poslancev Jugoslov. muslimanske organizacije, ki so se razgovarjali z vodilnimi krogi HRSS.

PRIBIČEVIČ V ZAGREBU.

Zagreb, 21. avg. (Izv.) Včeraj se je pripeljal v Zagreb Svetozar Pribičević in imel konferenco demokratske stranke. — Konferenca je bila zelo slabo obiskana. Pribičević se je odpeljal na Sušak.

Našemu dijaštvu!

V soboto, dne 25. avgusta je naš veliki dan. Kot pionirji katoliškega pokreta otvorimo s svojimi zborovanji V. katoliški shod v Ljubljani. Ta velika misija zahteva od nas, da se udeležimo shoda v čim največjem številu. Prihitite in pokažite svetu, da je naša armada močna in zavedna. V petek, dne 24. avgusta priredimo na kolodvoru slovesen sprejem, nakar se razvrstimo v povorko z godbo na čelu po ljubljanskih ulicah. V soboto otvorimo svoj dan ob 7. zjutraj s sv. mašo in skupnim sv. obhajilom v stolnici. Ob 9. dopoldne pričetek zborovanj, akademikov in bogoslovcev v Akademskem domu, dijakov v Ljudskem domu ter dijakinj v čitalnici Jugoslovanske tiskarne. Popoldne ob pol treh glavno manifestacijsko zborovanje v dvorani Mestnega doma s sledečim sporedom:

1. Otvoritev in pozdrav.
2. Versko-nravni referat. — Tovariš Strupi, theol.
3. Narodnostni referat. — Tov. Tratnik, iur.
4. Zgodovina našega pokreta. — Tov. Bednařik, fil.
5. Organizatorni referat. — Tov. Vatovec, fil.
6. Slučajnosti.

Ob 20. uri priredimo pozdravni večer udeležencem katoliškega shoda v velikih dvorani hotela »Union«.

V nedeljo, dne 26. avgusta se udeležimo vsi korporativno manifestacijskega spreveda. Zbiramo se točno ob šestih zjutraj in sicer: akademiki in bogoslovci v Šubičevi ulici med poslopjem deželnega muzeja in policijskega ravnateljstva, dijaki v Šubičevi ulici pred poslopjem policijskega ravnateljstva, dijakinje pa na Bleiweisovi cesti ob ograji deželnega muzeja. Tovariši in tovarišice! Pridite vsi brez izjeme!

Bog živi!

Dijaški pripravljalni odbor.

Generalni štrajk rudarjev na češkoslovaškem.

Praga, 21. avg. (Izv.) Generalni svet rudarjev je proglasil splošni štrajk rudarjev na Češkoslovaškem.

Umestne odredbe proti podraževalcem živil.

Budimpešta, 21. avg. (Izv.) Justični minister je odredil, da proti obsodbam zoper podraževalce živil ni nobenega priziva in se kazni morajo takoj nastopiti. Cene živilom se uradno naznanijo vsak dan časopisom.

FRANCOSKI ODGOVOR ANGLIJI IZROČEN.

London, 21. avg. (Izv.) Francosko not so danes izročili angleški vladi. Nota obsega 19 strani besedila. Francoska vlada bo izdala tudi novo oranžno knjigo, ki bo obsegala vse najnovejše diplomatske dokumente. Oranžna knjiga izide jutri.

RAZMERE V NEMCIJI.

Köln, 21. avg. (Izv.) »Kölnische Volkszeitung« poroča, da so komunisti v Huckingu napadli tvornico za izdelavo Mannesmannovih cevi, pregnali uradnike in pred stanovanjem ravnatelja postavili vislice. Varnostni organi niso mogli nič opravičiti proti komunistom, vpostave stare policije pa francoska oblast ne dovoli.

Berlin, 21. avg. (Izv.) Na včerajšnji seji je ministrski svet sklenil celo vrsto naredb za obnovu nemških financ. Te odredbe bodo stopile kot zasilne odredbe v najkrajšem času v veljavo.

SESTANEK DR. BENEŠA Z MUSOLLINIJEV.

Praga, 21. avg. (Izv.) »Tribuna« poroča, da odpotuje dr. Beneš 24. septembra v Rim, kjer se 28. septembra sestane z Mussolinijem. Program sestanka sicer še ni določen, verjetno pa je, da bo glavni predmet mažarsko vrašanje.

Fr. Zorman:

O načrtu zakona o srednjih šolah.

I.

Ministrstvo prosvete je pred zaključkom zadnjega zasedanja narodne skupščine predložilo v razpravo načrt zakona o srednjih šolah v naši državi. Z njim se je naše časopisje že bavilo o priliki, ko je ministrstvo prosvete razposlalo prvo izdajo tega načrta srednješkolskim učiteljskim zborom širom države, da se o njem posvetujejo in mu stavijo svoja mnenja na razpolago. Kolikor nam je znano, so srednješkolski učiteljski zbori in profesorski zbori vseučilišč storili v tem oziru svojo dolžnost, označili točke, ki so bile potrebne temeljite preosnove, in obsodili ta prvi načrt srednješkolskega zakona kot nesprejemljiv. Žal da ministrstvo prosvete ni vpoštevalo danih nasvetov in tako leži pred nami druga izdaja načrta v vseh bistvenih točkah v nepopravljenem besedilu.

Ko smo lansko leto prečitali oni prvi poizkus srednješkolskega zakona, po katerem naj bi se preustrojile vse srednje šole v naši državi, ni se nam zdelo vredno spregovoriti o njem, ker smo bili prepričani, da ga ni parlamenta na svetu, ki bi ga sprejel za podlago resne debate. A danes, ko vidimo, da ima naša vlada resno voljo, da se ta načrt neglede na utemeljene pomisleke poklicanih faktorjev sprejme v narodni skupščini, hočemo v zadnjem trenutku povzdigniti svoj glas, da preprečimo pretečo nevarnost, ki bi zadala zdravemu razvoju srednjih šol v naši državi smrten udarec, če bi sprejela narodna skupščina načrt zakona o srednjih šolah v obliki, kakor ga je izdelal »Glavni Prosvetni Svet«, ona korporacija, ki naj bi bila ministru prosvete opora v vseh količkah pomembnih šolskih vprašanjih, od katere ne bi pričakovali take duševne revščine, kakor priča o njej ta popravljeni načrt srednješkolskega zakona. Z vso odločnostjo moramo vprašati, kdo so oni možje, ki so ga skovali, ki imajo drzno čelo stopiti s takim skrupalom pred javnost, ki — kakor se vidi iz tega njihovega dela — niti pojmiti ne morejo, kolike važnosti je dobro in trajno urejena srednja šola. In hiteli so gospodje s svojim delom, kakor da bi hoteli odnesti lavorjev venec v svetovni tekmi, kdo postavi prvi zakonski načrt o srednjih šolah, ne meneč se za to, ali bo njih delo dobro ali slabo. Ko so izgotovili svoj prvi poizkus, tedaj nam je vladno časopisje postreglo poleg donebesne slave in hvale o tem nestvoru tudi z novico, da je francoski naučni minister gospodu ministru prosvete Sv. Pribičeviću čestital na tem modrem načrtu. Takrat smo se prav od srca smejali hudomušnosti francoskega ministra.

II.

Predlagani načrt obsega 154 točk in vsebuje tri glavne dele: a) Organizacijski načrt srednjih šol, b) službeno pragmatiko srednješkolskega učiteljstva in c) prehodne odredbe. Že sedaj pa pripomnimo, da bi bilo marsikatero določilo iz prvega dela boljše uvrščeno v drugem delu in obratno. — Največje važnosti seveda je prvi del, ki govori o ustroju naše bodoče srednje šole. Po njegovih določilih naj bi imeli vsi srednješolci prvih štirih razredov, ki tvorijo nižji tečaj, isto naobrazbo, v 5. šolskem letu pa naj bi se pri vstopu v višji tečaj, t. j. 4.—8. šolsko leto, odločili za realnogimna-

zijski, realni ali gimnazijski odsek. V mestih, v katerih bi bilo več srednjih šol, bi bile dovoljene tudi čiste klasične gimnazije. Gospodje, ki so sestavljali ta načrt, so imeli pred očmi deloma srbski srednješkolski zakon iz leta 1912., deloma francoski srednješkolski zakon iz leta 1902., prav nič pa se niso spomnili dejstva, da živimo danes v letu 1923. v državi i Srbov i Hrvatov i Slovencev, ter da bi se morali ozirati na visoko organizirane srednje šole v Hrvatski in v Sloveniji, ki so bile v vsakem oziru na najboljšem glasu. Pogledati pa bi morali tudi preko mej naše države in videli bi, s koliko previdnostjo in opreznostjo obravnavajo druge države reformo srednjih šol. Čehi, ki so prevzeli po prevratu vse tipe srednjih šol bivše Avstrije, so izvedli potrebno nacionalizacijo in do današnjega dne niso izvršili nobene bistvene izpremembe na tem polju. Proti nameravani preustrojitvi srednjih šol, — bili so namreč toliko dosledni po svojem resnično demokratičnem naziranju, da so izročili svoj načrt javnosti, da se o njem v vsem časopisju in mnogih korporacijah debatira, — se je započel odpor, ki bo povzročil, da se bo izvršila reforma srednjih šol v mejah zmernosti in obzirnosti.

Francoski, ki s svojim preradikalnim srednješkolskim zakonom iz leta 1902. niso dosegli zaželjenih uspehov, krenili so zopet precej na konservativno pot. V Nemčiji, ki je na šolskem polju prednjačila pred vsemi državami v Evropi, niso do današnjega dne prišli v tem vprašanju do končnega zaključka, dasi se šolsko vprašanje v celoti pretresa z vso resnostjo in večkrat srdito bojevitostjo.

Dočim se pa povsodi, kjer se razpravlja srednješkolsko vprašanje, govori o učnem načrtu posameznih šolskih tipov, ni v našem zakonskem načrtu o tem nikakih določil. Po čl. 21. pa se bo uredilo s kraljevim ukazom »koji će se predmeto učiti u kojoj vrsti srednjih škola (primerjaj tudi čl. 135.) ali po čl. 22. »propisuje minister prosvete po zaslišanju Glavnog Prosvetnog Saveta nastavne planove i programe državnih srednjih školac. Če pomislimo, da v naši državi še dolgo ne moremo računati na stalnost v vodstvu naučnega ministristva, potem je opravičena bojazen, da bo de lahko vsak prosvetni minister popravljal in preosnavljal srednje šole po svojem okusu in — političnem prepričanju, kar bi povzročalo nezmerno škodo. Mesto da so se sprejela v zakonski načrt prav nepotrebna in do smešnosti brezpomembna določila, kakor n. pr. v čl. 19., da mora imeti vsaka šola svoj pečat (državna z državnim grbom, — kakor da bi bilo kaj drugega mogoče) in administrativne knjige ..., ali v § 36., ki govori o vpisu učencev in daje ministru strašno moč in pravico, da »propisuje obrazec prijavnice«, naj bi bili gospodje glavnega prosvetnega saveta zamislili učni načrt onih tipov srednjih šol, ki so nekako megleno omejeni v čl. 2. A seveda, to je težka stvar, s katero se gospodje niso hoteli pečati in so jo rajše prepustili ministru prosvete. Takih neprilik so se gospodje večkrat izognili. Pri površnem štetju ne čitamo v načrtu nič manj kakor 35krat, da bo de o tem in onem podal propise minister prosvete in pri tem niso izvzeti slučajji, ki bi morali biti določeni z zakonom. Vendar je samo ob sebi umevno, da bo de izšla po sprejetju zakona v okviru sprejetega zakona izvršilna naredba s potrebnimi navodili, kako je izvrševati zakon. Tam je mesto za slična, vendar pomembnejša določila. Zakon pa mora biti

popoln, v njem ne sme biti govora o nejasnih in neprevidnih slučajih» (§ 143.) in ne sme biti prav nobenega dvoma, kaj je v njem bistveno zamišljenega.

(Konec sledi.)

DR. WIRTH V MOSKVI.

Moskva, 21. avg. (Izv.) Bivši kancler dr. Wirth je prišel v Moskvo.

STAVKE V ATENAH.

Atene, 21. avg. (Izv.) Tukaj je izbruhnil velik štrajk. Štrajkajo vsi delavci na kopnem in pristaniški delavci.

Iz zunanje politike.

* »Obstoj antante visi na nitki« V soboto je imel znani prvak angleških konservativcev Chamberlain govor, s katerim se obširno bavi skoro vse angleško časopisje. »Daily Mail« vidi v Chamberlainu vsled tega govora že bodočega angleškega ministrskega predsednika. V svojem govoru o sedanjem političnem položaju je Chamberlain izjavil, da smatra pohod Francozov v Porurje za usodno napako, na drugi strani pa je naglašal potrebo stroge finančne kontrole nad Nemčijo. Nemcem je treba naložiti tak način plačevanja odškodnine, da bo rastlo blagostanje Nemcev, da bodo mogli vedno več plačevati. Jako ostro je govoril o medsebojnem razmerju antantnih držav: »Mir v Evropi je odvisen od soglasja med Anglijo in Francijo. Kakor smo mnenja, da je držanje Francije v mnogih ozirih nepravilno in brezobzirno, ravno tako tudi ne moremo trditi, da je Anglija vedno ravnala pravilno. Note, ki se zadnje dni izmenjavajo med Anglijo in Francijo, so pokazale popolno nasprotstvo med obema državama. Vlada se ni pokazala za sposobno, da katastrofo prepreči. Vlada je držala svoje roke navzkriž že takrat, ko je bilo še mogoče Francijo spraviti na drugo pot. Tudi sedaj prihaja vlada prepozno. Obstoj antante visi na jako tanki nitki. Najmanjša neprevidnost uniči lahko vse plodove težkega dela zadnjih 12 let.«

* Poskušen atentat na novega nemškega kanclerja. Na teraso, s katere se da priti naravnost v stanovanje dr. Stresemanna, sta se priplazila pred dvema dnevoma dva sumljiva neznanca. Ko jih je hotela policija ustaviti, sta zbežala. Policija je mnenja, da sta neznanca skoro gotovo poskušala izvršiti nad kanclerjem atentat.

Politične vesti.

+ Shod SLS v Naklem dne 19. avgusta se je izvršil zelo zadovoljivo. V polni društveni dvorani je poslanec Kremžar poljudno in temeljito razpravljal o delovanju in taktiki naše stranke, ki se v Belgradu na življenje in smrt bori proti nakanam centralizma. Vsi številni navzoči volivci SLS so izrekli Jugoslovanskemu klubu popolno zaupnico in ga pozvali, naj v težavni borbi neustrašeno vztraja. Tov. France Žužek je krepko zavrnil varha samostojne skrinjice, ki se je potegnil za Puc-lja. Tako poučeni in tako zadovoljni nismo odšli še od nobenega shoda.

+ Pašić in Ninčić v Parizu. Ministrski predsednik Pašić in minister vnanjih zadev dr. Ninčić sta se odpeljala iz Evianles-bainsa v Pariz, kjer bosta intervenirala pri reparacijski komisiji zaradi ustavitve reparacijskih dobav iz Nemčije za našo državo. Obenem se bosta poskusila tudi poučiti, kakšno stališče zavzema francoska vlada glede reškega vprašanja.

čehi jim najin opomin zamogel koristiti. Zadoštal bi strel iz pištole, da bi jih opozoril, da se je zgodilo nekaj hudega. Toda strel jim ni mogel reči, da se lahko rešijo le, če hitro zapuste obal. Ni jim mogel povedati, da čast ne zahteva več njihove prisotnosti, ker so tovariši vsi mrtvi. Bolje pripravljene proti napadu, kakor danes in vse prejšnje dni tudi ne bi bili po znamenju. Strel ne bi povzročil nič dobrega, pač pa lahko mnogo žalostnega. Po treznem premisleku sva opustila misel na strel.

Nato nama je prišlo na um, hiteti k bregu, odvezati enega štirih čolnov in kar moči hitro dospeti do ladje. Kmalu pa sva uvidela, da se ta načrt ne bi nikdar dal izvesti. Kot rečeno, je okolica mrgolela divjakov, ki so se skrivali za grmovjem in v grapah, da jih ne bi opazili z ladje. Ravno v neposredni bližini je stala cela četa vojščakov v črnih kožah, pod Tuvitovim poveljstvom. Zapirali so edino pot, kjer bi mogla do zaliva. Čakali so le na ojačenje, da bi napadli »Jane«. Tudi čolni ob zalivu so bili polni črncev, ki so sicer bili neoboroženi; gotovo pa so imeli orožje blizu. Zato sva bila proti želji prisiljena, ostati v skrivališču le kot gledalca boja, ki se je moral kmalu vneti.

Po približno pol ure sva ugledala 60 do 70 splavov in plošnatih čolnov polno divjakov, ki so veslali okrog južnega roglja zaliva. Imeli so le kratke kije sabo; na dnu čolnov so ležali kamni. Takoj nato se je približalo od druge strani enako brodovje, enako opremljeno in številneje. Tudi

Orlovski vestnik.

Orli in Orlice kamniškega okrožja! Govor je, da bo imel kamniški vlak v nedeljo zjutraj eno uro zamude na vožnji do Ljubljane. Orlovska kolona pa se že ob sedmi uri začne premikati v sprejeto. Zato skrbite tisti, ki pridete žele v nedeljo zjutraj (netelovadci), da se preje že pravočasno pripeljete z vozovi in ste ob šestih že na Bleiweisovi cesti, oz. (Orlice) na Medjatovem dvorišču.

VSEM ODSEKOM IN KROZKOM!

Listke za prehrano ne razpošiljamo več, ker bi jih oddaljeni odseki in krožki prekasno dobili. Vsi tisti, ki jih niso prejeli, jih bodo dobili v soboto v pisarni O. P. ali pa na zbirališču na Stadionu pred skušnjo.

Vstopnice za orlovsko akademijo bodo odseki in krožki, ki so jih pravočasno naročili z listki za prehrano, ker jih nismo mogli razposlati in bi se jih tudi lahko kaj izgubilo.

Prenočišča. Orli-telovadci bodo prenočevali na I. državni gimnaziji (za Narodnim domom) in v šoli na Vrtači (Erjavčeva cesta). Orlice pa na učiteljski (Resljeva cesta). Ker je prostor tesen, se morajo vsi natančno držati števila, ki je določeno za vsako sobo. Za prenočišče bo pobiral šolski sluga po Dn. 2.50 od člana, oziroma od članice. Istotako bo šolski sluga odkazoval prostore.

Sprevod. Orli se zberejo točno ob 6. uri zjutraj na Bleiweisovi cesti, počenši od Narodnega doma do železniškega prelaza na Dunajski cesti, in sicer po okrožjih, kakor so navedena v Mladosti št. 8. oziroma v Orlovskem vaditelju 3—4. — Orlice se zberejo ob 6. uri na Medjatovem dvorišču (Dunajska cesta) po srenjah, kakor je javljeno v Orlovskem vaditelju 3—4, str. 23. Iz Medjatovega dvorišča korakajo v Knafljevo ulico, kjer čakajo na sprevod. — Orli, ki nimajo krojev, naj se znaki zberejo ob prelazu na Dunajski cesti (tik za Orli v krojih, kjer naj se postavijo v šesterostope. Polkroji niso dovoljeni. Kdor torej nima popolnega kroja, naj pride civilno z znakom. Kdor nima znaka, naj ga izposodi od Orla v kroju, ki ga ne rabl.

Telovadni nastop na Stadionu bo dovršen in brezhiben le, ako se vsi telovadci in telovadkinje udeležijo skušnje. Torej brezpogojno v soboto vsaj ob pol 2. uri popoldne na Stadionu.

Prehrana za tiste, ki so se prijavili, se bo vršila na dvorišču Gospodarske zveze. Tamkaj se bo tudi točilo pivo in brezalkoholne pijače za vse člane in članice, ker bo pogostilnih težko hitro dobiti. Večerja je večer po skušnji, zajutrek zjutraj ob 5. uri, kosilo po končani slavnosti na Kongresnem trgu.

Vso korespondenco, ki se ne tiče priprav za katoliški shod smo morali odložiti na prihodnji teden, ker pisarna sicer ne zmora ogromno naraslega dela. Bog živi! — O. P.

Učiteljski vestnik.

Odborova seja (navadna) bo de v četrtek popoldne ob 5. uri v tajništvo. Vsi ljubljanski in bližnji odborniki nujno vabljeni. Širša odborova seja pa bo v petek popoldne ob 3. uri istotam. V petek pa naj pridejo tudi vsi predsedniki podružnic. V soboto se bomo udeležili vsi najprej sv. maše, ki bo za nas ob 8. uri pri franciškanih, ob 10. uri pa bomo šli vsi skupaj na zborovanje v Mestni dom; v nedeljo pa zopet vsi v sprevod. V ponedeljek pa se dopoldne lahko oni, ki jih zanima izvedba šolske prosvetno delo, lahko udeležijo tozadernih zborovanj in posvetovanj v Ljudskem domu, drugi pa posvetovanj in predavanj v Unionu. Popoldne pa bomo imeli izredni občni zbor v dvorani Uniona, in to že ob pol dveh. Izrednega občnega zbora se bomo udeležili zopet vsi. — S.

Edgar Allan Poe:

Znameniti doživljaji Arturja Gordona Pyma.

(Dalje.)

Razgled ni bil daleč od vrha najvišje gore v realitovem pogorju. Približno 50 korakov na levi se je vila soteska, ki jo je naš oddelek 32 mož brezskrbno prestopil. Več kot 100 vatlov soteske je pokrivala kaotična razvalina zemlje in kamenja, v teži več kot 1,000.000 ton, ki se je vrla na umeten način. Sredstva, ki so jih za razrušenje rabili, so bila ravno tako preprosta kot lahko razvidna, kajti videla sva še sledove moralnega dela. Na mestih ob vzhodnem soteskinem robu (zdaj sva bila ob zapadnem robu) sva ugledala lesene kole zabite v tla. Tam se kamenje ni udalo. Vzdož ob steni pa, kjer je masa zdrnila, so kazale vrtnine (slične tistim, ki jih vidiš, kadar raznesejo skalo), da so takoli koli kot sva jih tam ugledala bili nasajeni v presledku onega vatla in približno deset čevljev od soteskinega roba na prostem skoro 30 čevljev. Močne vrvi iz trtja so še visele na ohranjenih kolih in jasno je bilo, da so bili vsi opremljeni s takimi vrvmi. Omenil sem že, v kako čudnih plasteh je bilo gorovje naloženo. Popis ozke in globoke špranje, skoz katero sva utekla strahotam živega pokopa, je gotovo jasneje predstavila te sklade. Vsak potres je moral razdeliti tla v navpične, med sabo vzporedne plasti in ni bilo treba posebnosti, da si povzročil tak učinek. Brez dvoma so divjaki dosegli izdajalsko namero s tem, da so deloma razcepili prst z dolgo vrsto kolov, skoro gotovo eden ali dva čevlja globoko, ter potem z vso silo vlekli vrvi. Tako so upostavili grozen vzvod, ki je zamogel na dano znamenje prevrtni celo pobočje na dno soteske. — Usoda ubogih tovarišev je bil popoln pogin. Midva sva edina utekla navalu premogočnega uničenja. Ostala sva edina belokožca na otoku.

Dvaindvajseto poglavje.

Najin položaj je bil komaj manj grozoten kot v trenutku, ko sva se smatrala za vedno pokopana. Ni naju čakalo drugega kot smrt iz rok divjakov ali pa objokavanja vredno življenje v ujetništvu. Gotovo sva se lahko skrivala nekaj časa v varstvu gora ali pa, kot zadnje zatočišče, v ravno zapuščenih špranji. Vendar pa bi med dolgo polarno zimo podlegla mrazu in lakoti, ali pa bi poizkusili, najti kaj hrane, slednjije razodeli skrivališče.

Okolica je mrgolela črncev, ki so prišli v tolpah na splavih z otokov na jugu, vsekakor v namen, da se udeležijo napada na »Jane« in sledečega ropanja. Ladja je mirno stala v zalivu. Očividno tovariši na krovu niti najmanj niso slutili nevarnosti, ki jim je grozila. Kako sva hrepenela, da bi bila pri njih, jim pripomogla k begu ali pa pri branitvi umrla z njimi vred! Kako jih posvariti, ne da bi se izpostavila takojšnemu poginu, pri čemer je bilo še dvomljivo,

oni štirje čolni so se takoj napolnili z divjaki, ki so poskakali izza grmov in kmalu hiteli k tovarišem. Tako je v mnogo krajšem času, kot ga porabim za pripovedovanje, obdalo »Jane« kakor po čarovniji več kot tisočglava množica besnih hudobcev, ki so bili odločeni, da zavzamejo ladjo vzlje vsem nevarnostim.

Nisva podvomila niti trenutek, da se jim posreči. Šest preostalih pri vsem junaštvu ni znalo pravilno ravnati s topovi. Tudi niso mogli dolgo zdržati pri taki enakosti moči. Komaj sem si mislil, da se bodo sploh ustavljali. Motil pa sem se. — Kmalu sem videl, da so ladjo obrnili, tako da je kazala desno stran čolnom, ki so se že približali na streljaj; ploščnati čolni pa so bili še četrtil milje oddaljeni. Iz neznanega vzroka, skorogotovo pa vsled razburjenja ubogih, obupanih tovarišev ni imelo streljanje z ladjinega boka prav nobenega uspeha. Noben čoln ni bil zadet, noben divjak ranjen. Strelji jih sploh niso dosegli, ali pa so se razpočili nad glavami. Edini vidni uspeh je bil ogromno zaudenje divjakov nad ropotom in dimom. Nekaj trenutkov sem že upal, da odnehajo in se vrnejo na kopno, kar bi gotovo tudi storili, če bi naši poštono streljali s puškami z ladjinega boka. Pri mali razdalji bi napravili že toliko škode med čolni, da bi jih za toliko časa zavirali na napadu, da bi ploščnati čolni odnesli svoj delež. Mesto tega pa so dali čolnarjem časa, da so se opomogli od velike panike. Naši so skočili na levi bok, da bi poštono sprejeli splave.

Manifestacijski sprevod katoliškega shoda

DNE 26. AVGUSTA 1923.

Nedelja, 26. avgusta je posvečena manifestaciji. Veliko število priglasevencov kaže, da bo ta manifestacija ogromna.

Ob štirih dado trije strelci z ljubljanskega gradu znamenje za budnico. Nato sledi polurno pritrkavanje po vseh ljubljanskih cerkvah. Ob petih zjutraj budnica s tremi godbami.

Ob šestih zjutraj se prične zbiranje udeležencev. — Že danes pa prosimo, da so vse skupine, ki bodo v noči od sobote 25. na nedeljo 26. bivale v Ljubljani, najkasneje do pol sedmih urejene vsaka na svojem zbirališču. Dekanija ljubljanska okolica mora biti na svojem mestu najkasneje do tri četrt na sedem.

Ob sedmih zjutraj se začne razvijati sprevod, ki bo po dosedanjih prijavih štel nad 40.000 manifestantov. Sprevod se pomika od opernega gledališča, po Aleksandrovi, Dunajski, Sodni ulici preko Kolozdvorske po Komenskega in Resljevi cesti po Zmajevem mostu in Kopitarjevi ulici mimo Vodnikovega spomenika, stolnice, po Štritarjevi ulici čez franciški most v Prešernovo in Šelenburgovo ulico ob Zvezdi, konsumnem društvu in Filharmoniji na Kongresni trg.

Sprevod je razdeljen tako-le: prva glava, Orli, lavantinska škofija; druga glava, Orlice, ljubljanska škofija.

PRVA GLAVA.

Sprevod otvori fanfara. Za njo nosita sedmice papeško in državno zastavo. Sledijo jezdeci s slovensko, hrvatsko in srbsko trobojko.

Gostje: Francozi, Čehoslovaki, Hrvat, je, ameriški in westfalski Slovenci s svojimi zastavami.

Skupina konjenikov v narodnih nošah (50).

Skupina zastav naših osrednjih organizacij in zastave ljubljanskih posvetnih društev z zastavo SKSZ na čelu.

Za zastavami godba Mladinskega doma na Kodeljevem (Dolinar).

Predstavniki naših političnih, prosvetnih, stanovalskih in gospodarskih združenj z Jugoslovanskim klubom na čelu. Pred Jugoslovanskim klubom gre skupina belooblečenih deklic s slovenskimi zastavicami, za klubom skupina dečkov z zastavicami. Ostala zastopstva sledijo po temle redu: SLS, SKSZ, ženska zveza, županska zveza, Pevska zveza, Kmetijska zveza, Delavska zveza, Stokovna zveza, Obrtna zveza in Društvo rokodelskih pomočnikov, Ljudski oder, Krekova mladina, Slomškova zveza itd.

Slov. katoliško akademsko staroštvo, Slov. kat. akademsko društvo, Danica, Zarja, Borba itd., dijakinje in dijaki.

Gruha ženskih in moških narodnih noš vključuje ta prvi oddelek sprevoda. Vsi udeleženci tega oddelka korakajo v četrstostopih, le dijaštvo v šeststostopih.

Orli

korakajo v šeststostopih v 23 predelkih. Orlovski del otvori orlovska fanfara, sledi konjenica, podvezna zastava, pehota. Orle spremlja več godb. Poleg tega bodo posamezni oddelki med sprevodom popevali orlovske koračnice. Vsa podrobna navodila so dobili odseki potom okrožnic.

Lavantinska škofija.

Za Orli sledi skupina zastav osrednjih organizacij lavantinske škofije in mariborskih prosvet. Pred dekanijami lavantinske škofije gredo še koroški in prekmurški Slovenci.

Za temi se razporede dekanije lavantinske škofije po abecednem redu. Vsaka dekanija pa je urejena takole: na čelu skupina zastav vseh organizacij v dekaniji, razen zastav Marijinih družb, ki nosijo vsaka svojo zastavo pri svojem odelku. Za zastavami župani in občinski svetovalci iz občin v dekaniji. Nato sledijo: ženske narodne noše, moške narodne noše, Marijine družbe; ženske, moške, dekliške, fantovske; apostolstvo mož in druge verske organizacije, duhovniki in redovniki, dekleta, možje, žene, fantje.

DRUGA GLAVA.

Biciklisti enako oblečeni na lepo okrašeni kolesih, konjeniki v narodnih nošah. Jeruzalemski in lurški romarji s svojimi znaki.

Zastave iz dekanije ljubljanska okolica.

Zastopstvo mestne občine ljubljanske, župani in občinski zastopi iz občin dekanije ljubljanska okolica.

Nato ostali udeleženci iz Ljubljane in dekanije ljubljanska okolica in sicer: ženske narodne noše, moške narodne noše, Marijine družbe z zastavami, druge verske in cerkvene organizacije z znaki, duhovniki, dekleta, možje, žene, fantje.

Skupina konjenikov v narodnih nošah, požarne brambe.

Orlice

korakajo v 22 predelkih v šeststostopih. Vsa navodila so prejeli krožki v okrožnicah. Prosimo, da se navodil točno drže. Med Orlicami godbi z Jesenic in Domžal.

Dekanije ljubljanske škofije po temle redu: Škofja Loka, Kočevje, Trebnje, Ribnica, Kranj, Litija, Cerkljica, Novo mesto, Semič, Žuženberk, Radovljica, Moravče, Vrhnika, Šmarje, Leskovec, Kamnik. Vsaka dekanija zase je razvrščena tako kakor dekanije lavantinske škofije.

Med posameznimi oddelki in skupinami bodo porazdeljene godbe, ki jih je dosedaj priglasi 14. Da bo sprevod živahnejši, bodo mnoge dekanije spremljali pevski zbori na umetniško okrašenih vozovih.

Sprevod zaključijo oddelek konjenikov v narodnih nošah.

RAZVRSTITEV MANIFESTANTOV K SLUŽBI BOŽJI NA KONGRESNEM TRGU.

Ko sprevod dospe po Šelenburgovi ulici pred Zvezdo, zavije ob kavarni Zvezda, Konsumnem društvu in Filharmoniji na Kongresni trg.

Vsi konjeniki in vsi vozovi gredo naravnost po Gosposki ulici okoli univerze (deželnega dvorca) v Vegovo ulico, kjer obstanejo v vrsti drug za drugim, tako da so vozovi v dveh vrstah, ostali del ceste pa zavzemajo konjeniki.

Zastave bodo razvrščene ob obeh podolžnih straneh Kongresnega trga, počeni približno 40 m od oltarja.

Godbe korakajo na čelu svojih oddelkov na Kongresni trg in nato odstopijo v drevored Zvezda.

Gostje korakajo pred oltar, kjer jim bodo odkazana mesta. Istotako predstavniki posameznih večjih organizacij, Slomškova Zveza, Kat. akad. starešinstvo, dijaštvo in narodne noše, ki zaključujejo prvi del sprevoda.

Orli. Ko prikorakajo Orli na Kongresni trg, se razdele tako, da zavzame prvih enajst oddelkov pas od početka zastav do univerze, druga kolona pa simetričen prostor v isti višini na desni strani trga. Vsak pas je oddaljen od trotoarja, oziroma ograje po 4 m.

Orlice zavzamejo prostor med orlovskima kolonama sredi trga.

Duhovniki, župani in narodne noše izstopajo iz sprevoda na mestu, kjer zavije sprevod iz Šelenburgove ulice pred kavarno Zvezda in se po navodilih rediteljev razvrste pred oltarjem tako, da prvi pas preko trga tvorijo duhovniki, drugega župani, tretjega narodne noše, ženske, moški.

Ostali udeleženci iz lavantinske škofije izpopolnijo prazen prostor, ki je nastal med levim oddelkom Orlov in poslopji ob Kongresnem trgu.

Ostali udeleženci iz ljubljanske škofije se razvrste med Orli in Orlicami ter Orli in ograjo ob Zvezdi.

Požarne brambe zastavijo dohod na Kongresni trg in izpolnijo spodnji prostor pred Filharmonijo.

Biciklisti se razpostavijo v Zvezdi po navodilih rediteljev.

Prosimo vse pripravljalne odbore in organizacije, da pouče svoje članstvo in udeležence o tej razporeditvi, da bo vzdrževanje reda tem bolj olajšano. Dostop v Zvezdo in Kongresni trg bo od jutra do popoldne zaprt, da bodo vsi udeleženci sprevoda mogli dobiti primerne prostore.

Pridite v obilnem številu v narodnih nošah. Narodne noše bodo najbližje oltarja in govorniškega odra.

Fantje pridite na konjih, da povzdignete sijaj manifestacije!

Kolesarji! Okrasite kolesa z enakobarvnim cvetjem in zastavicami in pridite s kolesi. Vsi kolesarji naj bodo enako oblečeni in sicer temne hlače, belo srtačo brez pokrivala in suknjiča.

Gasilci pridite v uniformah, ker nastopate skupno v posebnem oddelku!

ni, pove število potnikov in dobi listke. Te listke razdeli svojim ljudem, ki morajo ostati v istem vagonu; ti listki zopet veljajo za povratek iz Ljubljane do Celja. Na poti Celje—Ljubljana zbere ti reditelji vno- vič po 10.50 Din od vseh, ki gredo na Brezje, na Zidanem mostu ali vsaj v Ljubljani izročijo denar in število enemu za cel vlak, ki plača v Ljubljani železnico do Brezij (transportni list). Med vožnjo Ljubljana—Otoče zopet zbere za most v Otočah po 1 K (plača pri mostu vsak reditelj za svoj vagon). Če li celo v tretji naši poslanci ne mogli v Belgradu izposlovati za pot na Brezje polovične vožnje (kar ni verjetno), bi morali zbrati med vožnjo Ljubljana—Otoče, ali pred odhodom iz Otoč v Ljubljano zopet po 10.50 Din za povratek do Ljubljane. Iz Ljubljane demov se vozijo brezplačno z listki, ki so jih dobili doma in v Celju.

Ravnokako zbere tudi reditelji v drugih vlakih do Zidanega mosta po 10.50 dinarjev za vožnjo Ljubljana—Otoče in po 1 K za most (toraj po 10.75 Din od osebe, ki gre na Brezje) in izroče na Zidanemu mostu enemu za cel vlak, da plača v Ljubljani za vse vožnjo in ne bo zamude. Mostnina se plača na mostu.

Storili smo tekem pol leta vse, da olajšamo in omogočimo dohod v Ljubljano in na Brezje vsakemu, ki se priglasil za V. katoliški shod. Ogromen promet, pomanjkanje sredstev in počasno reševanje naših vlog pri centrali v Belgradu pa je ugodno ureditev prevoza zelo obtežilo. Zaraditega pa ne sme trpeti udeležba na katoliškem shodu! Pokažimo vsi, da nas nobena težkoča ne oplašči, dokažimo, da smo Slovenci kulturen, organiziran narod, ki poleg rednih napolni še 27 posebnih vlakov za katoliški shod.

Bihinje v nedeljo, dne 26. avgusta zvečer potegne posebni vlak iz Jesenic domov.

Vozite se vsi z vašimi vlaki, da ne bo zmešnjave. Ustregli smo, kolikor je zmogla železnica. Kar ni bilo mogoče, moramo potrpeti.

Pazite na žeparje! Ob takih prilikah, kakor je katoliški shod, imajo tudi tatovi, zlasti žepni tatovi svojo sezijo. Nekateri Slovenci so v Zagrebu to bridko občutili. Zato opozarjamo: Pozor pred žepnimi tatovi!

Dekanijski reditelji! Odredite, da bo v Ljubljani izstopil prvi tablonša z napisom Vaše dekanije. Poiščite takoj našega reditelja, ki Vas bo pričakoval na kolodvoru. Ljudje morajo hitro iz vagonov in takoj izpred kolodvora, ker vlaki prihajajo pogosto drug za drugim in se nam lahko pripeti nesreča, če se obiramo.

Dekanije, ki se pripeljete istočasno z godbami in Ljubljano, pustite godbe najprej izstopiti. Godba naj hitro zapusti kolodvorski prostor in začne v primerni oddaljenosti od kolodvora svirati.

Ali ima že vsaka dekanija svojo tablo in tablonšo?

Ali ima vsaka župnija svojega reditelja?

Vse zastave in narodne noše na katoliški shod!

ZDRAVNIŠKA SLUŽBA.

V vseh nujnih zdravstvenih neprilikah (obolenjih ali nezgodah) naj reditelji napote vsako pomoči potrebno osebo v najbližjo naslednjih zdravniških postaj:

1. Zdravniška postaja na glavnem kolodvoru bo poslovala neprestano od četrtka-petka popoldne do ponedeljka zvečer, torej ves čas, ko bodo obratovali posebni vlaki.

2. Zdravniška postaja v hotelu Union bo poslovala neprestano od sobote zjutraj do torka 11. ure zvečer.

3. Zdravniška postaja na telovadišču »Stadion« bo poslovala v soboto ves dan med tekami in vajami dopoldne in popoldne in v nedeljo popoldne pri nastopu Orlov.

4. Zdravniška postaja v Mestnem domu med slavnostnim sprevodom in ena v pisarni konsumnega društva v Zvezdi, druga v deželnem dvorcu (vhod iz Gosposke ulice), tretja v poslovalnici bolniške blagajne (tik Uršulinske cerkve) med slavnostnim zborovanjem na Kongresnem trgu ves dopoldan.

5. Zdravniška postaja na Otočah (v restavraciji Markelj tik kolodvora od polnoči med četrtkom in petkom do ponedeljka zvečer bo neprestano poslovala.

Med zbiranjem in med slavnostnim sprevodom bodo razdeljeni zdravstveni izvidniki (z znaki rdečega križa) in bodo postavljeni po sredi Kongresnega trga med zborovanjem. V vseh primerih kake zdravstvene neprilike se obrnite neposredno nanje, vsakega obolelega ali ponesrečenega udeleznika spravite v najbližje poslopje in pokličite bližnjega zdravstvenega izvidnika.

KONCERTI »LJUBLJANE«.

»Assumptio«. Odbor »Ljubljane« še enkrat opozarja, da je treba pri naročilu vstopnic za koncerte povedati, ali naj rezerviramo vstopnice za nedeljo ali ponedeljek, ker je sicer nemogoče v redu

rezervirati sedežev. Upoštevati moremo naročila samo do petka, dalje pa samo, kolikor bodo vstopnic še na razpolago. One vstopnice, ki bodo do petka naročene in rezervirane, bodo na razpolago že od sobote 25. avgusta dalje v trafikah v Unionu in bo delo zelo olajšano, če si vzame vsakdo vstopnico pred večerom koncerta, da olajša delo pri blagajni pred koncertom.

Za generalno vajo, ki bo v petek 24. avgusta ob 8. uri tudi v Unionu, ne bomo rezervirali nič vstopnic. Kdor pride pravočasno k vaji, bo dobil lahko sedež.

PREDSTAVE NAROD. GLEDALIŠČA OB ČASU KATOLIŠKEGA SHODA V LJUBLJANI.

Na povabilo pripravlj. odbora za katoliški shod priredi Narodno gledališče 25., 26. in 27. avgusta na čast udeležencem shoda dve dramski in tri operne predstave. V soboto, 25. avgusta, se poje v opernem gledališču Foersterjeva opera »Gorenjski slavček«. V nedeljo, dne 26. avgusta, se uprizori v opernem gledališču Zajčeva narodna opera »Nikola Šubic Zrinjski«, v dramskem gledališču pa Medvedova tragedija »Za pravdo in srce«. V ponedeljek, 27. avgusta, se poje v opernem gledališču Foersterjeva opera »Gorenjski slavček«, v dramskem gledališču pa se igra Shakespearejeva tragedija »Hamlet«. Udeleženci shoda izven Ljubljane, ki hočejo posetiti to ali ono navedenih predstav, naj pismeno in obvezno naroče vstopnice pri upravi Narodnega gledališča v Ljubljani čim prej, da jim bo mogoče prostore rezervirati. Od petka, 24. t. m. dalje bodo na razpolago vstopnice za splošno prodajo pri dnevnih blagajni od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure v opernem gledališču ter pol ure pred vsako predstavo pri večerni blagajni in tistem gledališču, kjer se bo predstava vršila. Začetek vsake predstave bo ob osmi uri zvečer.

Pisarne katoliškega shoda.

PREDSEDSTVO PRIPRAVLJALNEGA ODBORA:

Dunajska cesta št. 38. — Telefon št. 21.

STANOVANJSKA KOMISIJA:

Gospodarska zveza, Dunajska cesta št. 29
Telefon št. 137.

KOLODVORSKA INFORMACIJSKA PISARNA:

Glavni kolodvor.

GLAVNA SANITETNA POSTAJA:

Hotel »Union«. — Telefon št. 26.

REDITELJSKA KOMISIJA:

Jugoslovanska tiskarna. — Telefon št. 549.
V nedeljo dopoldne je rediteljska pisarna: Operno gledališče. — Telefon št. 231.

OKRAŠEVALNA KOMISIJA:

Gospodarska zveza, Dunajska cesta št. 29.
Telefon št. 137.

PREHRANJEVALNA KOMISIJA:

Gospodarska zveza, Dunajska cesta št. 29.
Telefon št. 137.

Referentom

v odsekih V. katol. shoda.

Gg. referenti v posameznih odsekih se naprošajo, da sestavijo kratke izvlečke svojih poročil v svrhu objave v časopisju.

Dnevne novice.

— Mednarodni visokoškolski tečaj na Dunaju. Tudi v tem letu se vrše na Dunaju od 11. do 28. septembra mednarodni visokoškolski tečaj, prirejeni od angleškega in avstrijskega komiteja, s predavanji o narodnem gospodarstvu, politiki, sociologiji, zgodovini, pravu, filozofiji, literaturi in umetnosti. Poleg dunajskih visokoškolskih profesorjev kaže program predavatelje iz Anglije, Nemčije, Jugoslavije, Bolgarije, Poljske, Ogrske, Švice in Češkoslovaške. Natančnejša pojasnila daje rektorat ljubljanske univerze in avstrijski konzulat v Ljubljani. Za jugoslovanske državljane stane udeležitev s približno 25 predavalnih ur, inkluzivno potovanje, stanovanje in oskrba okoli 1200 Din. Vsa podrobna pojasnila se dobi pri tajništvu mednarodnih visokoškolskih tečajev: Wien IX. Boltzmannsgasse 16.

— Morala z Blede. Kopaljska sezona je prinesla Bledu z gosti tudi razne naštetkarje, ki se vsaki in vsaka po svoje služijo svoj kruh. O marsičem je boljše molčati, a da že več tednov v zdraviliškem parku tik ob glavni cesti, kjer prihaja zlasti ob nedeljah mladina v cerkev, neki risar iz obošča posnetke nagih žensk po pornografskih razglednicah napravljene za svojo reklamo, gre že preko meje. Ko pohlevne opazke pasantov, da take stvari ne spadajo na javen prostor niso pomogle, se je našel gost, ki je z energično intervencijo zahteval odstranitev nečednih risb. — A glej! Ob tej priliki se je pokazalo, kako umeva g. župan blejski, ugledni hotelir in ralem-

Navodila za katoliški shod.

Važno za Savinjsko in Šaleško dolino! Težko je bilo urediti način, kako bi potniki teh dolin plačali železnico, ker se do Otoč vozijo po državni, južni in zopet državni železnici. Da se izognete zamudam in drugim neprijetnostim, se točno ravnavajte tako:

Vaš vlak št. 17 a in 17 b vozi v četrtlek zvečer iz Otiškega vrha do Celja, Ljubljane, Otoč in se vrne v petek popoldne v

Ljubljano, po katoliškem shodu v noči od 26. na 27. avgust pa domov.

Vsak potnik kupi na domači postaji cel listek do Celja in ga shrani, ker se z njim pelje zastoj nazaj iz Celja domov. Med vožnjo od doma do Celja zbere v vsakem vagonu en reditelj od vseh potnikov po 19 Din (za cel listek Celje—Ljubljana), jih napiše na en list, v Celju pa hiti s preštetim in lepo zloženim denariem k blagaj-

nik zdraviliškega doma javno pravost. Take risarije po njegovi izjavi njega nič ne brigajo (čeprav je župan blejski), a poleg tega pa se mu zdi izobešanje pornografskih izdelkov v zdraviliškem vrtu ob javni cesti upravičeno, ker se tudi v cerkvah na Italijanskem nahajajo taki umotvorji. Upamo, da bo pristojna oblast poskrbela v najkrajšem času za red, kakor je pognala tudi gotove plesalke. Gospodu hotelirju in sedanjemu županu blejskemu pa svetujemo, da naj prvi čas po seziji sam obišče italijanske cerkve, morda bo potem znal ločiti umetnost od »Wurstalpraterske« nečednosti.

— Društvo »Dr. Jan. Bv. Krek« opozarja na ravnokar izšli L. zvezek Izbranih spisov Krekovičevih z življenjepisom Krekovičevih mladih let. Cena broš. 45 Din, vez. 56 Din. Vsak udeleženec katoliškega shoda naj si jo kupi. Podrobna ocena izide prihodnje dni.

— Izvirna poročila »Slov. Narod«. »Slov. Narod« z današnjim datumom objavlja komunikacije HRSS kot izvirno poročilo iz Zagreba. Ugotavljamo, da je ta komunikacija dobesedno in celo s par tiskovnimi pomotami vred pretiskan iz včerajšnjega »Slovenca«.

— Pričetek šolskega leta 1923./24. na državniški v Ljubljani. Učenci, ki žele vstopiti v I. razred, naj se zgledajo z obiskovalnim izprijemalom in krstnim listom v nedeljo 9. septembra t. l. od 9. do 12. ure v ravnateljski pisarni. Zunanji učenci se lahko prijavijo tudi pisмено. Sprejemni izpiti za I. razred se prične v ponedeljek 10. septembra točno ob 8. uri. Učenci iz drugih zavodov se sprejemajo za II. do VII. razred v četrtek 6. septembra od 10. do 12. ure. Sprejemni izpiti teh učencev se prične v petek 7. septembra. Ponavljalni izpiti se vrše od 3. do 7. septembra po tozadevnim učencem (staršem) že objavljenem vzporedju. Učenci (privatisti), ki imajo naknadni (letni) izpit, naj se prijavijo ravnateljstvu dne 2. septembra ob 10. uri. Vpisovanje učencev, ki so že obiskovali zavod in pa na novo sprejetih je v torek 11. septembra ob 8. uri v razredih, v katere spadajo. V sredo 12. septembra se odpre novo šolsko leto s službo božjo ob 8. uri v cerkvi sv. Jakoba. V četrtek dne 13. septembra se prične ob 8. uri redni pouk.

— Skofja Loka. Začetek šole v tukajšnjem dekliškem zavodu bo v sredo, dne 12. septembra, s sv. mašo ob 9. uri. V četrtek, dne 13. septembra, ob 8. uri se prične redni pouk. Vse gojenke morajo biti pravočasno v zavodu, da se morejo udeležiti šolske sv. maše. — Samostansko predstojništvo.

— Imenovanja v vojaški službi. Dr. Ivan Jenko je imenovan za rezervnega sanitetnega kapitana 1. razreda, dr. Janko Dernovšek za rezervnega sanitetnega kapitana 2. razreda, dr. Fran Benedičič pa za rezervnega sanitetnega poročnika.

— Učitelji v vojaški službi. Po najnovejši odredbi ministrstva za prosveto bodo morali vsi učitelji, ki prične letos z odsluženjem celoga vojaškega roka, podati ostavko na državno službo. Odredba, ki se je te dni dostavila vsem šolskim in finančnim upravam, je bila izdana na podlagi odloka vojnega ministrstva, ki je odklonilo zahtevo ministrstva za prosveto, naj bi učitelji vršili vojaško službo v kadru samo za časa počitnic.

— Zeleniška nesreča pri Kranju. V bližini železniške postaje se je v ponedeljek, dne 20. t. m. dogodila težka nesreča. Čevljarji Kristijan Kogoj iz Tržiča se je peljal s tržičkim vlakom v Kranj. Malo pred kranjsko postajo je Kogoj skočil z vlaka ter je pri tem tako nesrečno padel, da je prišel pod vlak, ki mu je odtrgal levo nogo. Poleg tega je Kogoj dobil še težke notranje poškodbe. Prepeljali so ga takoj v bolnico v Ljubljano, a ni upanja, da ostane pri življenju.

— Z Bizeljskega nam poročajo: Dasi imamo po zidanicah in hramih še precej stare vinske kapljice, je nova trgatev pred vrati. Trta je tako lepa, da je naša nada na dober in obilen vinski pridelek povsem opravljena. Bizeljska vina so priznana dobra. Kmetje ponujajo lansko vino že po 14 kron, najboljšo starino pa po 16 do 18 kron liter. — Strn in seno sta se prav dobro obnesla, otave je pa tudi obilo. Ker se je iz hlevov toliko repov poprodalo, imamo klaje čez potrebo. Lani smo prodajali s težkim srcem lepo plemeno živino, letos ponujamo seno, ker smo hleve preveč izpraznili. Meso je drago, po 100 kron, mleko pa tudi, namreč po 12 kron liter, ker je, kakor povedano, pomanjkanje krav. — Koruza kaže nenavadno lepo, krompirja bo tudi dosti, fižola pa ne toliko, ker je proti suši bolj občutljiv. Vobče pa bo vsega dosti.

— Stari grehi, t. j. igra tega naslova, je prinesla našim ubožnim solarjem veselo vest, da so dobili dar v iznesku 483 Din za nabavo šolskih potrebščin. Ta dar je izročila podpisaneemu šolskemu vodstvu gđ. šol. vod. Franca Zorčeva. Tem potom bodi izročena nji in vsem onim, ki so pripomogli do lepega daru — iskrena zahvala. Lepa hvala tudi načelniku gasilcev g. Jožetu Lavriču, sen., ki je odstopil od tirjatve po 100 Din. — Šolsko vodstvo v St. Vidu pri Stični, dne 18. avg. 1923. Janko Polok, šolski vodja.

— Abstinencnemu klubu na Polzeli je naklonil gospod Viljem Freund, tovarnar v Mariboru, darilo Din 100. Za to velikodušno darilo se izreka tem potom najsrčnejša zahvala. — Odboj.

— Vsi vojni invalidi, vdove in sirote, kateri še doslej niso izpolnili statističnih pol, se tem potom pozivljajo, da v lastnem interesu to nemudoma storo.

— Priljaga v potniških vagonih. Železniški minister je odredil, da ne sme v bodoče noben potnik vzeti seboj v vagon priljage preko 10 kg teže. V nasprotnem slučaju bo moral plačati potnik za vsak kilogram dvojno pristojbino. Ta odredba je izšla vsled tega, ker so mnogi potniki jemali seboj v vagon preveč priljage ter na ta način zasedali prazne sedeže.

— Podpora jugoslovanski akademiji v Zagrebu. Naučni minister je odredil, da se izplača jugoslovanski akademiji 300.000 dinarjev podpore.

— Za stavo v smrt. V Zagrebu je neki Sertič, poganjač živine, za stavo izpil v dušku tri litre vina. To je plačal s smrtjo. Postal mu je slabo in nekaj časa nato so ga našli mrtvega.

— Obesil se je v Zagrebu sobni stikar Krešimir Sabadi, rojen leta 1897. v Koprivnici.

— Vlak je povozil v nedeljo zvečer v bližini južnega kolodvora v Zagrebu neznanega moškega. Bil je takoj mrtev.

— Po zunanosti pozna že večina gospodinj testenine »Pekatec«. Odločno zavračajo vsake druge, ker so spoznale, da postržejo z njimi najbolj svojo družino.

ORLOVSKA AKADEMIJA v soboto ob 8. uri zvečer v dramskem gledališču.

Ljubljanske novice.

REDITELJSKA KOMISIJA KATOLIŠKEGA SHODA

naproša tem potom vse naše somišljenike, da se priklase za reditelje v dneih 24., 25., 26. in 27. avgusta, za vse dni ali posamezne dneve. Priklase sprejema: Miha Krek, Jugoslovanska tiskarna, II. nadst.

Ij Ljubljanskemu prebivalstvu! Mestna občina bo o priliki katoliškega shoda okrasila svoja poslopja z narodnimi in državnimi zastavami. Uvažujoč, da poseti dne dni naše mesto na tisoče jugoslovanskih, drugih slovanskih in tudi neslovanskih gostov iz prijateljskih držav, vabi občina tudi ljubljanske hišne posestnike in prebivalce, da okrase svoje hiše, oziroma stanovanja z zastavami v pozdrav zunanjim gostom.

Ij Zbirališče za ljubljanske udeležence manifestacijskega spredva je v podaljšku Pražakove ulice od Dunajske do Bleiweisove ceste za Gospodarsko zvezo, tako, da je povorka obrnjena proti Dunajski cesti. Tam se zbirajo tudi vse ljubljanske prosvete. To velja seveda le za one organizirane in neorganizirane udeležence spredva, ki nimajo določenih zbirališč v že objavljenem redu. Ti udeleženci korakajo v spredvu za konjeniki, pred dekanijo ljubljanske okolice.

Ij Narodne noše iz vseh ljubljanskih fara in tudi iz okolice morajo biti brezpogojno ob šestih zjutraj pred Narodnim domom, da jih bo mogoče pravilno razvrstiti.

Ij Jezdeci v narodnih nošah bodite točno ob šestih zjutraj v nedeljo na svojem zbirališču v Gajevi ulici za palačo ljublj. kreditne banke.

Ij Francoski poslanik v Belgradu g. Clemens Simon je prišel včeraj na svojem službenem potovanju v Ljubljano. G. poslanik je obiskal Cercle Francois, muzej in več drugih kulturnih ustanov.

Ij Na novo se je nastanil v Ljubljani zdravnik dr. Ludovik Zalar in ordinira na Sv. Petra cesti šte. 26.

Ij Mesto venca na grob svojega prijatelja Jožefa Sterleta sta darovala gg. Ciril Korosec in Anton Briški deškemu sirotišču v St. Vidu nad Ljubljano vsak 100 Din.

Ij Napad na »Narodno tiskarno«. Eno zadnjih noči je bilo razbitih več oken na poslopju »Narodne tiskarne«. Policija je zlikovce izsledila in aretirala. Aretirani so bili: Upravnik »Orjune« Miro Jankole, trgovski potnik Jovo Bilbia, Boris Lah in Zvonimir Bohte. Izročeni so bili državnemu pravdništvu, ki je proti njim uvedlo preiskavo radi hudočdelstva poškodbe tuje lastnine po § 85 b kazenskega zakonika.

Ij Nalezljive bolezni se zadnji čas v Ljubljani opadno razširjajo. Mestni zdravstveni izkaz zadnjega tedna beleži 12 slučajev griže, in 7 slučajev treščnega legarja. Vzrok tem boleznim je v prvi vrsti uživanje nezrelega in pokvarjenega sadja.

Ij V mestnem kopališču je bila trgovskemu sotrudniku Karlu Mächtigu iz Spodnje Šiške iz kabine ukradena rjava listnica, v kateri je bilo nekaj denarja in razne listine.

ZA DENAR SE VSE DOBI! — Tudi

»NOVA VERA«.

Vsak udeleženec Katoliškega shoda naj jo gotovo kupi!

NOVA, zelo doučna KNJIZICA!

Gospodarstvo.

Naša davčna reforma.

Hilarij Vodopivec, član glavne kontrole v Belgradu.

Gospod univerzitetni profesor dr. Fran Eller v svojem članku »O naši davčni reformi« (letošnji »Slovenski Narod« št. 177, 178, 180 in 183) se v velikem delu bavi z mojim člankom »Naša davčna reforma«, ki sem ga objavil v št. 123, 124, 125 in 126 letošnjega »Slovenca«.

Najintenzivnejše je g. prof. Eller posegel v moj predlog, naj bi se v drugi etapi uvedla na fizične osebe dohodnina po edinstvenih načelih, t. j. v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini naj bi se uvedel ta davek na novo, v Sloveniji, Dalmaciji, Hrvatski in Vojvodini pa, kjer je dohodnina že poznana, naj bi se zamenjali sedanji zakoni z edinstvenim zakonom za vsa država v toliko, da bi se posebno v materialnopravnem pogledu vnesla v ta zakon načela enega izmed najmodernejših zakonov te vrste, t. j. italijanskega zakona z dne 24. novembra 1919, toda z nekaterimi izpremembami. Te od mene predlagane izpremembe postoje v tem, da jaz ne usvajam italijanskega zakona v njegovi originalni konstrukciji, temveč izrečno predlagam, da se v principu osvoji razdelitev dohodkov na kategorije, kakor jih pozna italijanski zakon, toda progresijo sem jaz priporočil pri normalnem davku, slično kakor je to izvedeno pri lestvici naše sedanje dohodnine in šele na te davčne stope predlagam jaz korektiv v obliki odstotne doklade po kategorijah. Iz gornjega sledi, da sem jaz od italijanskega zakona prevzel za dohodnino kot glavno in karakteristično pridobitev princip kategorij, v ostalem pa bi bil novi davek čista dohodnina. Zato sem se tem bolj začudil, ko sem čital v Ellerjevem članku izvajanja, ki stoji popolnoma v nesoglasju z mojim izvajanjem in sem prejel vtis, da gospod prof. Eller ni prav osvojil mojega tostvarnega predloga, bodisi, da je moj članek premalo pazljivo čital, ali bodisi, da sem se jaz nekoliko prekonzicno izrazil.

Oglejmo si od bliže nekatere njegove trditve. Ker ostane g. Eller krčevito pri originalni konstrukciji omenjenega italijanskega zakona, od katerega sem jaz — kakor že rečeno — pravzaprav v glavnem prevzel le porazdelitev dohodka na privredne kategorije, izvaja popolnoma krivo, da sem jaz s tem svojim predlogom hotel uvesti razen že postoječih objektivnih davkov po donosu še nove donosnine po kategorijah, in trdi v dolgem izvajanju, da predlagam jaz pri novih donosninah progresijo, katera je po svojem bistvu dopustna samo pri osebnih davkih na celokupni dohodek, a ni umestna in pravična pri poedinih donosnih, ki niso zase noben točen izraz individualne gospodarske zmožnosti. Vsa ta dolga izvajanja bi si bil gospod profesor prihranil, ako bi bil zadostno uvažil sledeči stavek mojega članka: »Pri dohodkih iz dveh ali več kategorij bi se odmera izvešila po proporcionalnem načelu.« Iz tega mojega stavka namreč sledi, da ako ima oseba dohodek iz dveh ali več kategorij, se ti dohodki seštevajo in se na ta celokupni dohodek najprej odmeri normalni progresivni davek, kateri se potem zbog odmeritve odstotne doklade za fundirani del celokupnega dohodka porazdeli v proporciji k dohodkom iz posameznih kategorij. Jasno je torej, da sem jaz v svojem načrtu imel v vidu čisto osebno dohodnino od celokupnega dohodka in ne italijanskih donosnin (imposte dirette sui redditi).

Tem mojim izvajanjem ne bi bilo potrebno, da sploh še kaj dostavim, ekr g. prof. Eller, kot odlični veščak in tudi ostali naši strokovnjaki so me že razumeli. Samo širšim krogom bodi še povedano, da bi bila v resnici velika in neodpustna pogreška, ako bi kdo hotel predložiti, naj se uvedejo poleg že postoječih donosnin še nove donosnine za iste vrste donosa. — Jaz za svojo osebo sem sploh protivnik donosnin, ker donosnine ne uvažujejo subjektivnega položaja davčnega obvezanca, in se borim že skoraj dva leti — odkar je stopila davčna reforma v ospredje — za edinstveni subjektivni davek po celokupnem dohodku kot edini direktni davek, kateri bi odgovarjal zahtevam člena 116 naše ustave, ki se glasi: »Davek se plačuje po davčni moči in progresivno.« V tem smislu sem tudi objavil več člankov, kakor n. pr. v januarjem zvezku »Socialne misli« iz leta 1922 (str. 17 do 21) in v zagrebškem »Jugoslovenskem Lloyd« od 10. marca 1922 št. 56. In zdaj da bi jaz plediral za uvajanje novih donosnin! Bila bi prava utopijska.

Daljnja trditav gospoda prof. Ellerja, da jaz nisem menda uvaževal, da so Italijani, ko so leta 1919 uvedli svoj novi sistem, hkratu ukinitili stare donosnine, mi zopet daje povoda do sumnje, da je g. Eller spregledal v mojem kritikovanem članku stavek, ki se doslovno glasi: »Da ne bo nesporazumov, pripominjam, da so davčne stope tako visoke iz razloga, ker so se z oživotvorenjem tega zakona ukinitili vsi dotedanji objektivni davki po dohodkih (tiskovna pogreška, recte: »prinosi« — glej popravek v »Slovenca« od 12. julija 1923, št. 130).

— Vsa ta razstavanja med Ellerjevimi in mojim člankom slone torej edinole na nesporazumu. Glede dohodnine trdi dalje g. prof. Eller, da iz mojega predloga ni posneti, kako bo davek formalnopravni dohodninski določba, mi, in meni, da bi se seveda morale urediti tudi te določbe, saj bi drugače praktična izvedba dohodnine v pokrajnah, ki je sedaj in nimajo, bila vobče nemogoča. Razume se samo po sebi, da se moj predlog glede materialnopravnega izenačenja (prva etapa) in formalnopravnega izenačenja (tretja etapa) odnosi samo na stare, že postoječe davke, dočim je popolnoma naravna stvar, da — ako se uvede nov davek — se morajo izdelati tudi formalnopravne odredbe za ta novi davek. To sledi sicer jasno tudi iz mojega članka, v katerem pravim izrečno, da bi se temu novemu davku moralo dati toliko respira, da bi se moglo pravočasno izvršiti vse potrebne tehnične priprave za redovito uporabo; tehnične priprave pa imajo menda svojo bazo v formalnopravnih odredbah. (Dalje sledi.)

HMELJ.

Češkoslovaška. Zatec. Razpoloženje jako čvrsto in vedno večje povpraševanje. Zaloga hmelja lanskega in predlanskega pridelka so v trdnih rokah. Bolni in slabotni nasadi so se še bolj poslabšali. V mnogih nasadih je opaziti solčni palež. Zato grede tudi cene hmelju od dne navzgor. Od srede minulega tedna pa do današnjega dne so poskočile cene za 500—600 č. K. Danes se je plačevalo 2950—3050 č. K. za 50 kg hmelja lanskega pridelka, za predlanski hmelj pa 2200 č. K. za 50 kg. Živahno je tudi povpraševanje po starejšem hmelju n. pr. iz leta 1917—1920, ki se je plačeval po 800—1100 č. K. za 50 kg.

Nemško. Norimberk. Razpoloženje jako trdno. Cene hmelju so se danes gibale od 95 do 120 milijonov mark za 50 kg hmelja. Vreme je neizpremenljivo. Podnevi velika vročina, noči so pa hladne. Cvetje se razvija v glavice. Upanje je, da bomo čez 14 dni pričeli s obiranjem. — Holedava v. Dež. ki je zdaj pa zdaj padal v začetku tega meseca, je jako ugodno vplival na razvoj cvetja in si je rastlina precej opomogla. Če ne bo kake nezgode, smemo računati s srednje dobro letino. — Badensko. Nekoliko toplih deževnih dni je silno dobro delo hmeljevim sadikam. Zdaj imamo pa zopet podnevi veliko vročino, ponoči pa hlad. Dobri hmeljniki obetajo polovično letino, slabi pa komaj četrtino navadnega hmeljeva pridelka. — Absberg. Ker je bilo zadnje 14 dni jako ugodno vreme, se je stanje hmeljnikov močno izboljšalo. Dežja je padlo nekaj, a vsekako premalo. Cvetje se lepo razvija, pa ga ni dosti, to je tisto. Le ovet da sad. Kakor zdaj vse kaže, bo letošnja hmeljeva letina komaj tretjina lanske.

Belgija. Na hmeljevem trgu je nastal nepričakovan obrat in po padcu cen v zadnjem tednu je nastala nagla hausse. Hmelj letošnje letine pomeni: Poperinghe — 500—510 fra. Alost 525—530 fra za 50 kg. Hmelj iz l. 1922: Poperinghe 310, Alost 400 fra za 50 kg. Razpoloženje je vrlo trdno. Topli dnevi ugodno vplivajo na razvoj cvetja.

Francosko. Strassbourg. Hmelj trpi še vedno zaradi jasnih vročih dni. Sicer je bilo zadnje dni nekaj dežja, vendar vse premalo, da bi bil vplival na ugodno hmeljevo letino. Skoraj vsi hmeljniki so v cvetju, ali na posameznih steblih je premalo cvetov. Ako bi kmalu dobili kaj več dežja, bi se hmelj še znatno popravil. Razpoloženje na trgu je mirno, cene pa stalne. Za lep hmelj se plača danes ta dan 800—850 fra za 50 kg. Ali takšna kakovost je redka. Hmeljarji gredo s cenami od dne navzgor. Z gotovostjo se še ne more trditi, kakšna bo letošnja hmeljeva letina, a sodi se, da bo znašal letošnji pridelok komaj tretjino običajne dobre letine. Vse je še na tem ležeče, kakšno vreme bo prihodnje dni. Z obiranjem bomo pričeli 14 dni ali celo tri tedne pozneje kakor druga leta.

Amerika. Razpoloženje je jako trdno, cene grede kvišku.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 342½ do 350 Din, ječmen 287½ Din, oves 260 Din, koruza 287½ do 287½ Din, fižol 435 Din, pšenična moka št. 0 570 Din, otrobi 140 do 145 Din. — Tendence nespremenjena.

g Izvoz tobaka. Uprava monopola je ukrenila vse potrebno v svrhu izvoza tobaka v inozemstvo. In sicer es bo izvozilo krog 300.000 kg tobaka najboljše kakovosti iz Makedonije in Hercegovine.

g Kongres srbskih gospodarskih združenj. V Bosanskem Brodu se vrši 10. in 11. septembra kongres srbskih gospodarskih združenj za Bosno in Hercegovno. Na kongresu se bo v glavnem razpravljalo o združništvu.

g Novosadski vzorčni semenj, ki se vrši te dni, je jako dobro obiskan.

g Gospodarska fakulteta v Subotici. Mestna občina Subotica je napravila vse korake, da se osnuje v Subotici gospodarska fakulteta ter gospodarska srednja šola.

g Trgovsko akademijo namerava vlada prenesti iz Sombora v Pančevo.

g Zelen bombaža v Ameriki. Letos se je pridelalo v Ameriki 11.516.000 bal bombaža.

g Lira in frank sta mnogo višja kakor češka krona in vendar večina jugoslov. trgovcev raje naroča blago v Italiji in Švici. Zakaj? Zato ker jih dosti niti poskusilo ni kupiti naravnost v Čehoslovaški ali pa se samo iz komodnosti poslužuje gorenjih tržišč. To ravnanje ni v interesu trgovcev še manj pa v interesu konsumentov. Jugoslovanski trgovci naj kupujejo češko blago, ki po solidni ceni in po kakovosti nadkriljujejo robo nam ne posebno naklonjenih držav. 4869

BORZA.

Curij, 21. avg. (Izv.) Devize: Pešta 0.0825, Berlin 0.0090, Italija 23.75, London 25.18, Newyork 55.8, Pariz 30.85, Praga 16.1750, Dunaj 0.7775, Sofija 4.75, Zagreb 5.80, Varšava 0.23.
Zagreb, 21. avg. (Izv.) Devize: Berlin 0.17 do 0.27, Italija 4.10—4.12, London 487—488, Newyork 95—95.50, Pariz 5.30—5.35, Praga 2.81—2.82, Dunaj 13.3750—13.4750, Curij 17.35—17.40
Polskevalde.

Dijaški vestnik.

d Katoliški shod. Vsi tisti, ki so se prijavili za skupno prehrano, dobijo tozadavne legitimacije v pisarni Dij. priprav. odbora pri prihodu v Ljubljano. Tovariše, ki se niso prijavili, opozarjamo, da prinesejo s sabo mrzla jedila, ker Dij. priprav. odbor zanje zadnje dni ne more preskrbeti prehrane.

d Pisarna Dijaškega pripravljalnega odbora posluje v petek in soboto cel dan in sicer v Akademskem domu, Miklošičeva cesta 5. Vsi došli naj se javijo v tej pisarni, kjer dobijo vse potrebne informacije. — Pozivamo vse dijaštvo, da pride v Ljubljano sigurno v petek z večernimi vlaki. — Dijaški pripravljalni odbor.

Cerkveni vestnik.

e Blažena Terezija od Deteta Jezusa. Koro bodo minuli 4 meseci, odkar je bila ta tiha cvetka Karmela v Lisieux, sreča in radost svojih staršev, veselje in ponos ne le svojega reda, temveč danes tudi cele Francije, v Rimu slovesno proglašena blaženim. Beatifikacija 24 letne služabnice božje se je izvršila 29. aprila t. l. v baziliki sv. Petra v navzočnosti 9 kardinalov, 1 patriarha ter cele vrste nadškofov, škofov in cerkv. prelatov, celega dipl. zbora, sorodnikov bl. Terezije ter brezštevne množice ljudstva. — Ko je »Slovenec« kratko registriral to novico, se je veselja orosilo tudi marsikdo slovensko oko, saj je razširjeno čestitanje Male Cvetke med nami že v toliki meri kakor malokaterega svetnika. Verni slovenski narod se z zaupanjem obrača do male nebeške zaveznice, ki pred prestolom božjim zvesto izpolnjuje svojo objubo: »Po mrtni bom rosila iz nebes dež cvetlic«. Nečeta so čudovita uslišanja ter mnogobrojni potrjeni čudeži, ki se pripisujejo ljubeznjivi priprošnji Male Cvetke. — Razumljiva je zato želja, ki se je izražala vedno glasneje od najrazličnejših strani, na se izdajo podobice in razglednice s sliko Male Terezije ter molitvami, primernimi za privatne pobožnosti. Tej splošni želji je bilo po dolgem času šele sedaj mogoče ustreči. Izšlo ste 2 vrsti slik, — kljšeje je mojstrsko izvršila kljšarna Jugosl. Tiskarne — in sicer: podobice na finem papirju in dvojnem listu s sliko in litanijami bl. Terezije od Deteta Jezusa ter nekaterimi molitvami, primernimi za devetdnevnic, in pa razglednice z njeno sliko. Razprodaja je prevzela znana Ničmanova trgovina. Komad vsake vrste stane 1 Din, pri 100 kom. 10 odstotkov popusta, s poštino za 100 razglednic 2.25 Din, za 100 podobice pa 1.25 Din

več. Naj bi izdaja teh podobice nekoliko pripomogla k še večjemu in vnetejšemu češčanju bl. Male Terezije med našim narodom!

Razmere v oddelku za socialno politiko.

Ljubljana, 21. avgusta 1923.

Kazenski senat ljubljanskega deželnege sodišča: preds. nadsvetnik Mladič, votanti nasvetnik dr. Modic in svetnik dr. Mohorič in Antloga, je danes pričel razpravo o tožbi, ki jo je vložilo državno pravdnštvo proti odgovornemu uredniku »Vojnega invalida« Francu Belincu, v kateri se g. Belinc obdoljuje pregreška zoper zakon, oblastvo in javni red po g 104. srb. k. z. Obtožbo zastopa drž. pravdnika namestnik Mastnak, Belinc zagovarja dr. Natlačen. V razpravni dvorani je bil navzoč šef oddelka za socialno politiko dr. Franc Goršič. Dr. Natlačen je vprašal predsednika nadv. Mladiča, če bo Goršič zaslišan kot priča, kar je predsednik pritrdil in na dr. Natlačenovo zahtevo g. dr. Goršiču naročil, naj zapusti dvorano.

Iz obtožbe.

Predsednik senata je nato prebral obtožnico, iz katere posnemamo: List »Vojni Invalid« je 23. marca 1923 objavil članek: »Proč s tlačitelji!« Iz članka je inkriminiralo državno pravdnštvo sledeče stavke: »V tako razpoloženje in nasprotje z invalidi pa še ni zašel nobeden kakor g. Goršič. S svojim samolastnim in nekorektnim delovanjem je tako razburil invalide, da so padle na pretekli letni skupščini ostri očitki in protesti proti njemu.« — »To pot se niso gospod nič kesali, da so prekršili naredbo o prednosti v drž. službah. Kljub temu, da zakon nikjer tako ne določa, je gospod podpisal po pisarni mu predloženo okrožnico, da vojni invalidi izpod 50 odstotkov sploh ne dobivajo enkratnih denarnih podpor in oblašil.« — »Na svojem sedanjem mestu kot šef oddelka za socialno politiko je pa gospod najprvo porabil svojo moč napram invalidom s tem, da je hotel njihovi organizaciji zaviti vrat z odvzemom sredstev.« — »Slične škane so padale dan na dan napram organizaciji, ki so rodile jezo in nezadovoljnost med invalidi.« — »Ker ni bilo momentano drugega sredstva, je zahteval gospod doktor, da morata odstopiti dva podrejena mu uradnika iz našega odbora.« Dalje so inkriminirani v članku: »Domišljavost g. šefa socialne politike« stavki: »Odkar je g. dr. Goršič šef socialne politike, misli, da je vsemogočen gospod, ki lahko dela, kar se njemu poljubi ne ozira se ne na desno ne na levo. Mnogo je pri nas ljudi, ki se hočejo s terorjem in intrigami obdržati pri svojih koritih. In med to vrsto spada tudi naš »ljubljeni« Goršič.« — »Ko bi g. dr. Goršič malo preštudiral to, kar spada v njegov delokrog, ne pa vtikal svojega nosu v stvari, ki ga nič ne brigajo, bi ne streljal takih kozlov, preko katerih pa gremo mi z zautičevanjem in smeohom.« — »Štiri leta smo vam bili žogo, katero ste brali semintja, a sedaj je počila — zato čuvajte se!»

Predsednik g. Belinc: »Vi ste v preiskavi izjavili, da prevzamete kot odgovorni urednik »Vojnega invalida« vso odgovornost za vsebino člankov in da nastopite dokaz resnice?« — Gospod Belinc: »Pri tem zagovoru vztrajam tudi danes.«

Izvajanje dokaza resnice.

Predsednik senata nadsvetnik dr. Mladič čita nato dokazni predlog, katerega je vložil g. Belinc po svojem zagovorniku dr. Natlačenju pri sodišču 18. junija 1923. Iz prebranega dokaznega predloga posnemamo: V članku »Nekaj za dom«, objavljenem 3. junija 1922 v »Vojnem invalidu« se je predlagalo sklicanje ankete sporazumno z načelnikom oddelka za socialno politiko v Ljubljani in zastopniki organizacije vojnih invalidov. Dr. Goršič je precej pozval na dogovor dva odbornika in pa odgovornega urednika »Vojnega invalida« g. Fricke Juvana. Splošna organizacija vojnih invalidov je določila za razgovor z g. dr. Goršičem svoja odbornika g. Edvarda Roša in g. Belince, mesto Fricke Juvana pa tajnika Udruženja vojnih invalidov Antona Ušana. Edvard Roš je bil takrat še v službi invalidskega odseka kakor tudi Anton Ušan, g. Belinc pa v oddelku za socialno politiko. Ko je prišlo odposlanstvo v uradno sobo g. dr. Goršiča, se je obrnil g. dr. Goršič proti Rošu in ga odslovil z motivacijo, da je Roš njemu podrejen uslužbenec in da se za to ne more razgovarjati z njim. Dr. Goršič se je obrnil na to proti Ušanu in mu rekel: »G. Ušan, jaz Vas cenim jako visoko kot naobraženega človeka in kot pridnega delavca v organizaciji, vendar pa ne morete še dalje izvrševati poslov tajnika v organizaciji, ker ste meni podrejen uradnik.« Ušan in Roš sta na to zapustila sobo. Člen 25 zakona o začasnih pomoči invalidov pa govori o tem, da morajo biti one osebe, ki prejemale po tem zakonu državno pomoč, organizirani v Udruženju vojnih invalidov. Gospod Belinc smatra, da je bilo postopanje g. dr. Goršiča samolastno in nekorektno in da je bilo njegovo postopanje nasproti Edvardu Rošu zlasti za to nekorektno, ker ga je nekako nahrulil in bil v svojem nastopu proti njemu oduren, »da ne rečem surov.« V nadaljnjem razgovoru z g. Belincem, ki je ostal sam v sobi, g. dr. Goršič ni nič omenil ankete, marveč je zahteval od g. Belince, da naj vpliva na odbor, da se mu pove ime pisca članka.

Nekorektno in samolastno je po mnenju g. Belince postopal g. dr. Goršič tudi, ko je prišel pooblaščen po glavnem odboru g. Juvana v družbi dveh tovarišev k njemu kot takratnemu namestniku šefa oddelka za socialno politiko intervenirat v raznih invalidskih zadevah; g. dr. Goršič ga je med vrati svoje sobe ustavil in ga z brahialno silo pahnil skozi vrata, ki jih je na to zaprl za njim.

Zakon o začasnih pomoči invalidom določa, da gre invalidom ne glede na njihovo delonezmožnost izključna ali vsaj prvenstvena pravica do prvih mest v javnih in samoupravnih službah. Dr. Goršič je pa zavzel stališče, da gre taka prednost le invalidom, ki so nad 50 odstotkov delonezmožni, dasi je njegov prednik dr. Breclj dosledno zastopal stališče, da ne gre delati razlike med invalidi nad 50 in pod 50 odstotki. Kljub temu je izdal g. dr. Goršič okrožnico, ki dovoljuje gotove prednosti le nad 50 odstotniimi invalidi.

Koncem februarja 1923 so reducirali pri invalidskem oddelku šest uslužbencev, ki so bili vojni invalidi, dasi pridržuje člen 16 v zvezi s členom 1. in 4. zakona o začasnih pomoči invalidom izključno ali prvenstveno pravico do mest v javni in samoupravni službi. Redukcije pa niso bili deležni ljudje, ki niso vojni invalidi in so ostale na svojih mestih tudi ženske moči.

Po čl. 18 invalidskega zakona gre invalidskim organizacijam v prvi vrsti pravica pri podeljevanju raznih javnih koncesij. Ko je še g. dr. Breclj vodil invalidski oddelk, so se sklenile pod njegovim vodstvom pogodbe s 83 kinopodjetji o plačevanju odstotkov od vseh dohodkov z namenom, naj bi se krili s temi odtegljaji stroški organizacije same in se podpirali najbednejši invalidi. Invalidi so dobili 1922 na opisani način okroglo 152.000 Din. Ko je postal g. dr. Goršič načelnik oddelka ministrstva za socialno politiko, je započel akcijo z namenom, da se vsi ti dohodki odvzamejo organizaciji invalidov in prepuste takozvanemu narodnemu fondu, ki pa pravno še ni obstojal, ker še nima niti lastnih statutov, niti lastne organizacije, niti lastnega premoženja.

Na občnem zboru Udruženja vojnih invalidov 11. marca 1923 je bil za predsednika izvoljen invalid Stanko Tomca, kot odbornik pa med drugimi tudi Franc Krušič, ki sta bila oba uslužbenca pri oddelku ministrstva za socialno politiko v Ljubljani in bila g. dr. Goršiču podrejena uradnika.

Po občnem zboru 12. marca dopoldne je pa g. dr. Goršič poklical k sebi izvoljenega predsednika Stanka Tomca in ga kratkomešno postavil pred alternativo, da naj se odloči, ali ostane še nadalje predsednik invalidske organizacije ali pa še nadalje v službi kot njemu podrejen uradnik, češ da oboje ni mogoče in da se mora odločiti za eno, pa brez vsakega odloga. Kategorično je g. dr. Goršič odklonil dovoliti en dan pomisleka. Končno ga je prisilil k izjavi, da odloži predsedstvo organizacije. Na podoben način je vplival tudi na odbornika Franca Krušiča, ki se pa ni pustil terorizirati, na kar ga je g. dr. Goršič odvedel k višjemu komisarju dr. Sukaču, da se je tamkaj sestavil zapisnik z njim.

Nato je zagovornik g. dr. Natlačen podal še obširne nadaljne dokaze glede samolastnega in nekorektnega delovanja dr. Goršiča, glede šikaniranja podrejenega uradništva, glede njegove uradne kvalifikacije, glede njegovih postranskih zaslužkov i. t. d.

Senatni predsednik je po kratkem posvetovanju objavil sklep, da se vsi ponudeni dokazi dopuste, da se spisi vrnejo preiskovalnemu sodniku v svrhu izvedbe dokazov in da se razprava preloži. — Zadeva obeta postati vlezanimiva in bomo o poteku svoj čas še poročali.

Poizvedovanja.

Izgubila se je temnorjava boa na poti Prule-Sredine-Privoz-Karlovska cesta-Grubarjevo nabrežje-Streliška ulica. Pošten najditelj naj jo odda proti visoki nagradi v upravnistvu našega lista.

Izgubila se je večja vsota denarja na poti od Krapečeve restavracije po Selenburgovi ulici mimo gimnazije po Knezovi ulici do Kolizeja. Pošten najditelj se prosi, da ga odda pri upravnistvu.

Ob priliki Evarističnega kongresa v Zagrebu se je izgubil tam po prihodu posebnega vlaka v soboto popoldne na potu iz kolodvora do stolnice zlat uhan, ki je drag spomin. Pošten najditelj se naproša, da ga odda proti dobri nagradi ali vsaj naznani svoj naslov na naslov: Upravnistvo »Slovenec«, Ljubljana.

Pri mrtvašnici javne bolnišnice na mrežni ograji je bila v nedeljo popoldne pozabljena črna palica z srebrnim držajem. Najditelj naj jo odda proti nagradi vratarju prisilne delavnice.

Belo pleteno jopico je nekdo našel v petek zvečer na osebнем vlaku med postajami Celje-Ljubljana. Jopica se dobi pri g. Kostanjvcu Pred škofijo 9.

Veliko pisavo (za drž. in odvet. pisarne) ima »Stoewer«, Zastop Ljublj., Selenb. ul. 6-I.

M. U. Dr. Lud. Zalar
špecialist za bolezni na mehuru, ledvicah in splošno kirurgijo,
se je po večletni specializaciji na urologično-kirurški univerzitetni kliniki prof. Hochenegga na Dunaju, nastanil v Ljubljani in ordinira na Sv. Petra cesti št. 26 od 10.—11. ure dop. in od 2.—3. ure pop.

IŠCEM
močno DEKLO
v starosti 16—50 let, ki je vajena kmetijskega dela. Prednost imajo one z dežele. Nastop, hrana in stanovanje po dogovoru. Naslov pove uprava lista pod št. 5040.

Sprejem dobrega, poštenega in zanesljivega
mesarskega pomočnika.

Plačilo po dogovoru, ter enega VAJENCA. — ADOLF ZABJEK, mesar in prekajevalec, Ljubljana, Poljanska cesta 55.

Hišnika
pridnega, poštenega, zanesljivega, takoj SPREJMEM. — Naslov pove upravnistvo »Slovenec« pod št. 5039.

Pouk v petju igranju na glasovir in francoščini daje absolutinja bruselj. konservatorija. Miklošičeva cesta št. 8/II. — Sprejem: ponedeljek, sredo, petek od 15.—18 ure.

Smrekove deske
MADIERS, 23 cm širine, 8 cm debljine, 4, 5 in 6 m dolžine, morale 6 × 8, 8 × 8, lepo blago, K 3200.— franco vagon Dolenski. — Vprašanja pod št. 5081. — Naslov pove upravo »Slovenec«.

Dve dijakinji
nižjih razredov SPREJME na HRANO in STANOVANJE zanesljiva uradniška družina v Ljubljani z enakimi hčerkami, od boljših posestnikov z dežele. Naslov pri upravi pod »ZANESLJIVOST 4936«.

Vinski mošt
iz ene najboljših vinskih goric v Belokrajinu, bodoči letošnji pridelek, liter 16 do 20 kron, izbrano blago; za pristnost jamčim. — Cenj. vprašanja pod: »VINSKI MOŠT 5085« na upravo »Slovenca«.

Za bližajoči se KATOLISKI SHOD priporočam v nakup

orlovske potrebščine
KLOBUKE, SLAMNIKE, ČEPICE in SRAJCE ter drugo modno BLAGO po zmerni ceni. — IVAN KUNOVAR, LJUBLJANA, Stari trg 10.

Moderni priklopni voz za motorno kolo
prodaja tvrdka H. Kenda, Ljubljana

LED se oddaja
vsaki dopoldan od 7.—9. ure pri tvrdki M. MENCINGER, Sv. Petra cesta 43, na dvorišču poleg zajutrkovalnice.

Prodajam zofo in 6 plišastih foteljev.
Naslov v upravi pod št. 5092.

Žensko kolo
dobro ohranjeno, prodam. Ogleda se lahko vsak dan od 7.—10. ure. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 5096.

Vsakovrstne PILE in RASPE
izvrstno nasekava ter kupuje stare po najvišjih cenah IVAN FIGAR, pilarski mojster, Ljubljana, Hrenova ulica 19.

Za narodne noše imam napredaj arve, zavijačke, rute, pasove itd. Alb. Derganc, brivec in starinar, Franciškanska ulica.

Ivo ne pozabi,
da za dogovorjeni izlet prineseš s seboj WRIGLEYEV ZVEČILNI GUMI. Dobitš ga v vsaki drogeriji! — NUŠA.

OBVESTILO!
OBVEŠČAM SLAVNO OBČINSTVO, DA KUPUJEM STARE OBLEKE, ČEVLJE in POHIŠTVO. —

Grem tudi na dom. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 29.

K vrtnarstvu spadajoče zadeve posreduje društvo »Vrtnarska šola«.

Hrastove deske
obrezane in neobrezane, popolnoma suhe, nekaj svežih, 30, 34, 40, 45, 50, 55, 60 mm debele, od 2 m dolžine, K 4000.— franco vagon Dolenski. Vprašanja pod: »BLAGO 5081« na upravo »Slovenca«.

Prodajam nekaj novih stolov
pripravnih za gostilniško obrt. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5010.

Sobo lepo in snažno, ODDAM za 14 dni, 1 mesec, morda tudi dalje, boljši gospoj ali gospodu. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5008.

Dva manjša dijaka -inji
z dežele sprejem v popolno oskrbo. — Naslov pri upravi lista pod št. 5094.

KOT ZANESLJIVA OSEBA
išče primernege mesta

mlad, trgovsko naobražen gospod, z znanjem slov., nem., srbohrv. ni rus. jezika s 6 letno prakso pri domači veletrgovini z vinom, najrajši v Ljubljani, event. tudi v kakem drugem večjem mestu Jugoslavije. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod št. 4996.

Stanovanje na deželi
kuhinja, 1—2 sobi, IŠCEM event. vzamem v najem hišo ali kupim. — Ponudbe pod naslovom »KREMENCIC« na upravo.

CEMENT, PREMOG, STREŠNA OPEKA

stalno v zalogi pri H. PETRIČ, Ljubljana, Dunajska cesta 33. — Telefon 366. Skledišče »Balkan«. 5028

OTVORITEV
SPECIALNE ZALOG
TAPETNIŠKIH IZDELKOV
ZIMA vseh vrst — morska trava — vsi v stroko spadajoči predmeti. — Točno in solidno delo po naročilu in popravila. Se priporoča RUD. SEVER, tapetnik in dekorater — Linblana, Gosposvetska cesta 6. 4034

Še nekaj agilnih kolporterjev
za prodajo »Slovenca« ob Katoliškem shodu ter Velesejmu sprejme

Kolportažni oddelk
Slovenčeve uprave, Poljanski nasl. 2

2 dijakinji sprejem na hrano in stanovanje. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5091.

Pletiljo za nogavice
SPREJMEM. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod številko 5093.

ZOBOZDRAVNIK
Med. dr. Puher
Ljubljana, Poljanska cesta št. 16
zopet ordinira.

Jabolka in slive
večje množine, otrešenega ali obranega sadja, za eksport ali žganjekuho, takoj zaprodaj, 1 kg sliv 4 Din, jabolk 3 Din franco vagon Dolenski. — Vprašanja pod »BLAGO 5083« na upravo »Slovenca«.

**Vseh vrst vino
žganje
špirit**
sirovi gorljivi
iz ARKOVE tovarne
rafinirani 96.7%, najfinjši, brez vonja,
vedno v skladišču po najnižjih cenah.

VINEA
d. z o. z.
Ljubljana-Rudnik
Telefon 5-18.

**Generalno zastopstvo
tovarne Arko
Zagreb.**
Tovarna špirta, kvasa,
likerja, konjaka in etra.
Cognac medicinal. Triple Sec Liqueurs.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično
podjetje, Sv. Petra cesta 30.
Jože Markef, Jesenice 54, Gorenjsko.
KLEPARIJ:
Remžgar & Smerkol, Florijanske ul. 13.
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev,
kolodvorska ulica šte. 18.
Korn T., Poljanska cesta šte. 8.
MEHANIČNA DELAVNICA:
pisalne, računske, razmnoževalne in druge
pisarne stroje popravlja in prenavlja
Ludovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1.
PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasled. Jakob KAVČIČ,
Gradišče šte. 5.

STAVB. IN OALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje šte. 2
SPEDIČIJSKA PODJETJA:
»Čehoslovija« d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463.
Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7-9.
TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana
TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Fran Erjavec, pri »Zlati lopatic«, Valva-
zorjev trg šte. 7.

ZALOGA POHISTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta šte. 17.

Oddam stanovanje

v krasnem kraju na Dolenjskem, blizu
postaje, z električno razsvetljavo, miren
kraj, soba 1000 K mesečno. — Stanov-
vanje oddam tudi za daljšo dobo ali več
let. — Vprašanja na upravo lista pod
šifro »STANOVANJE 5084«.

NOVE
piščali za orgle
fer VGLAŠENJE in poprave ORGEL,
HARMONIJEV, elektro-pnevmatičnih
KLAVIRJEV, najsolidnejše in strokovnja-
ško v vseh deželah izvršuje

Anton Dernič,
IZDELOVATELJ ORGEL,
RADOVLJICA, SLOVENIJA.

**ŠPORTNE
in ORLOVSKE ČEPICE**

iz sukna in usnja, šivane klobuke ter
hišne ČEVLJE izdeluje **ALBIN JAZBEC,**
KRANJ. — Paviljon »L«, šte. 464 na
Ljubljanskem Velikem sejmu. 4788

PETER KOBAL, Kranj - Slovenija,
tvornica vseh vrst blazin iz žime in mor-
ske trave, žimnic na peresih. Specijalna
tvrdka za izdelovanje garnitur za klube.
Najnižje cenel — Najsolidnejši izdelki!
Zahtevajte oferte in cenikel! 4621

Fižol
KUPUJE
FRAN POGAČNIK, Ljubljana,
Dunajska cesta šte. 36. 5022

ANTOMOBILE
TOVORNE
OSEBNE
RABLJENE
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ-KRED-8.

»VINOČET«
TOVARNA VINSKEGA KISA
D. Z. O. Z. — LJUBLJANA

nudi najfinjši in najokus-
nejši

NAMIZNI KIS
iz pristnega vina. Zahte-
vajte ponudbo Tehnično
i higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugosla-
viji. — Pisarna: Ljubljana,
Dunajska c. št. 1 a, II. nad.

Moko, otrobe,
moko za krmo, koruzo in oves,
nudi **FRAN POGAČNIK, Ljub-**
ljana, Dunajska cesta št. 36. 5021

Trboveljski premog
DRVA ima stalno v zalogi v vsaki
množini **DRUŽBA »ILIRIJA«, Ljubljana,**
Sralja Petra trg št. 2. Telefon št. 230.

NAPRODAJ JE
hiša s kovačnico

ki je zelo primerna za vsako obrt, tudi
za gostilno ali trgovino. Je v dobrem sta-
nu, v prijaznem kraju ob kamniški želez-
nici, četrt ure oddaljena od železniške
postaje. Obstoja iz treh sob, kuhinje,
kleti, hleva, vse obokano. — Dalje pod,
šupa, drvarnica, svinjak, 3 njive v izmeri
nad 9000 m², 4 parcele gozda, približno
8000 m², in ob hiši nekoliko sadnega
vrta. Najnižja cena je Din 160.000. Ker
je cena zelo ugodna, se bo oziralo le na
resne kupce. — Cenjene ponudbe pod:
»NIKOLI VEČ TAKO UGODNE PRI-
LIKE 4846« na upravo »Slovenca«.

Naznanilo.

Podpisani konzorcij vlijudno naznanja vsem vlč. župnim uradom, slav. cerkvenim
predstojništvom in občinam, kakor tudi vsem p. n. interesentom, da je ustanovl
v Mariboru, Tomanova ulica, novo kovinsko **ZVONOLIVARNO**
pod imenom

MARIBORSKA ZVONOLIVARNA.

Na čelu tega podjetja je g. Rudolf Groussing, izkušen mojster in specialst
zvonolivarski stroki, kar omogočuje tvrdki izvršiti vsak nalog v najboljšem na-
činu. — Trdka prevzame izdelovanje zvonov v vsaki velikosti, kakor tudi
prelivanje starih zvonov ter jamči za čist in lepo doneč glas in harmonično
melodične akorde. — Istodobno se bo gledalo na umetno in vrednostno ozaj-
šanje zvonov, pri varovanju najnižjih cenah. — Naročila se že sedaj spre-
jemajo v točno izvršitev. — Za cenjena naročila se priporoča
z odličnim spoštovanjem

MARIBORSKA ZVONOLIVARNA,
pisarna Strossmajerjeva ulica šte. 3, MARIBOR.

Legitimacije za Graški velesojem

1.—9. septembra

prodaja

častni zastopnik

ALOMA COMPANY
anončna in reklamna d. z o. z.

Ljubljana Kongresni trg 3

Oklic.

Na predlog tvrdke »Tovarna pohistva in lesna trgovina Vintgar v Gorjah
nad Bledom, družba z omejeno zavezo.« po poslovdjih Franu Golobu, tovarnarju
v Ljubljani, in Antonu Jelencu na Bledu, koje zastopa notar Andrej Kuhar v
Ljubljani, se bodo po sklepu okr. sodišča v Radovljici z dne 17. avgusta 1923, No
I. 575/23-1, tej družbi lastna zemljišča, vlož. šte. 33, 32 in 83, kat. obč. Podhom,
z restavracijskim in tovarniškim poslopljem v Vintgarju, in vlož. šte. 35 in 274,
kat. občine Sp. Gorje, z vso pritliklino, z vso tovarniško in industrijsko napravo
z vsem restavracijskim inventarjem in z vsemi premičninami prodala potom

PROSTOVOLJNE JAVNE DRAŽBE,

ki se vrši na licu mesta v tovarniškem posloplju v Vintgarju, v petek,

dne 7. septembra 1923, ob 11. uri dopoldne.

Izključna cena dva milijona dinarjev, pod to ceno se ne prod. Vadij 200.000
Din je založiti pred začetkom dražbe. Najvišji ponudek pa je v celoti izplačati
najkasneje 45. dan po izvršeni dražbi v roke sodnega komisarja, odnosno založiti
pri zanesljivem ljubljanskem hranilnem ali bančnem zavodu.
Zastavne pravice na zemljišnih vknjiženih upnikov niso v tem tangirane.
Dražbeni pogoji so na vpogled pri sodnem komisarju in tudi pri notarju
Andreju Kuharju v Ljubljani.

Radovljica, dne 18. avgusta 1923.

Alojzij Pegan, notar kot sodni komisar.

Leopoldina Balon

danes ob 5. uri zjutraj po kratki, mučni bolezni mirno v Gospodu
zaspala.

Pogreb predrage rajnice se vrši v sredo dne 22. t. m. ob 5. uri
popoldne iz dež. bolnice k Sv. Križu. — Sv. maše zadušnice se bo-
do brale v župni cerkvi Mar. Oznanenja. — Blago pokojnico pri-
poročam v molitev in blag spomin.

LJUBLJANA, dne 22. avgusta 1923.

FRANC BALON, kraj, mojster, soprog. — DANIJEL, sinček.

Nikar ne zamudite posetiti

Singerjev

oddelek št. 154 na Ljubljanskem
velesojmu.

ODDA SE TAKOJ STANOVANJE

2 SOBI in KUHINJA v sredini Ljubljane tistemu, ki
plača najemnino par let naprej. — Ponudbe z navedbo
za koliko let se plača naprej, na ALOMA COMPANY
anončno ekspedicijo v Ljubljani pod šifro »PAR LET
NAPREJ«. 5038

LISIČJE KOŽE na ČRNO, ALASKA in pa TEMNORJAVO
barva v NAJKRAJŠEM ČASU

ZALOGA IN IZDELAVA
KOŽUHOVINE.

L. ROT : krznar

LJUBLJANA : GRADIŠČE ŠT. 7.

Cevi iz litega železa za vodovode, vratca za
dimnike, keramične plošče, okna za izložbe,
forme za cementne cevi, kavljje, peči za su-
šenje prostorov, stiskalnice za cementne ploče
prodaja izpod tvorniške cene:

Domus D. D.

Starčevičev trg 11

ZAGREB

Starčevičev trg 11

Preselitev trgovine!

Naznanjamo uljudno, da smo preselili svojo trgovino z železnino od
Cankarjevega nabrežja šte. 1 v svojo lastno hišo v

Stritarjevo ulico šte. 7.

v prejšnji lokal A. Schuster kjer bomo trgovino znatno razširili.

Prosimo sodobno za nadaljno naklonjenost, ter zagotovimo cenjenim
odjemalcem najboljšo postrežbo. Z odličnim spoštovanjem

Breznik & Fritsch, trgovina z železnino.

Petrolej,
BENCIN
avto-olje,
nafta

BENCOL

Cilinder-olja
strojna in
mazilna olja
tovarna mast

dvojno rafiniran, vodeno čisti nudi najceneje v vsaki množini od 50 kg naprej

ZORA d. z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 33.

Bencol je najcenejše sredstvo za pogon bencin-motorjev
in avtomobilov; prepričajte se sami in naročite takoj!